

EESTI RATSASPORDI LIIDU PARAKOOLISÕIDU MÄÄRUSTIK

Kehtib alates 01.01.2025

EESSÕNA

Käesolev parakoolisõidu määrustik (PKSM) tugineb FEI parakoolisõidu määrustiku "FEI Rules for Para Dressage Events" 4. väljaandele, mis on kehtiv alates 1. jaanuarist 2025 ning sätestab reeglid rahvuslike parakoolisõiduvõistluste läbiviimiseks Eesti Vabariigis. Eelnevalt välja antud sama teemat käsitlevad materjalid (eelmised väljaanded ja kõik teised ametlikud dokumendid) on selle dokumendi kinnitamise hetkest alates kehtetud.

Käesolevat dokumenti tuleb lugeda kooskõlas Eesti Ratsaspordi Liidu (ERL) üldmäärustiku (ÜM), ERL Koolisõidumäärustiku, FEI statuudi, FEI üldmäärustiku, FEI parakoolisõidu määrustiku ning FEI veterinaarmäärustikuga, sest parakoolisõidu määrustikus ei ole võimalik ette näha kõiki erijuhtumeid.

ERL üldmäärustikus ja parakoolisõidu määrustikus esinevate lahknevuste korral tuleb arvestada spetsiifilisema parakoolisõidu määrustikuga.

Võistlussituatsioonis on ettenägematute olukordade või erandjuhtude korral kohtunike kogu ülesandeks teha otsus, võttes arvesse sportlikku vaimu ning lähtudes võimalikult lähedaselt käesolevast määrustikust ja FEI üldreeglitest.

SISUKORD

EESSÖNA.....	1
HOBUSTE HEAOLU JA KÄITUMISREEGLID.....	1
Hobuse kohtlemine ja võistluseetika	1
1. PARAKOOLISÕIDU VÕISTLUSTE EESMÄRK JA KATEGOORIAD	1
1.1 Eesmärk	1
1.2 Kategooriad	1
2. PARASPORTLASED.....	1
2.1 Vanusepiirangud.....	1
2.2 Võistlustel osalemise tingimused ja klassifitseerimine.....	1
2.3 Võistleja riietus ja varustus	2
3. PARAKOOLISÕIDU SKEEMID.....	3
3.1 Skeemid raskustasemetega kaupa.....	3
3.2 Skeemid astmetega kaupa.....	3
3.3 Muusikalised vabakavad	3
4. HOBUSED	4
5. LUBATUD JA KEELATUD VARUSTUS	4
FEI Tack App.	4
5.1 Sadul ja sadula juurde kuuluv	4
5.2 Valjastus.....	5
5.3 Suulised.....	6
5.4 Muu varustus	6
5.5 Kompenseerivad abivahendid.....	7
5.6 Ratsaniku vastutus.....	7
5.7 Varustuse ja kompenseerivate abivahendite kontroll.	8
6. VÕISTLUSTE KORRALDUSTOIMKOND JA AMETNIKUD	8
6.1 Korraldustoimkond.....	8
6.2 Ametnikud.....	8
6.3 Kohtunike kogu	8
6.4 Korrapidajad.....	8
6.5 Sekretariaat.....	8
6.6 Veterinaar	9
7. VÕISTLUSTE JUHEND, REGISTREERIMINE JA STARDIJÄRJEKORRAD.....	9
7.1 Erinevate astmete ja võistlusklasside pakkumine.....	9
7.2 Muu info.....	9
8. VÕISTLUSVÄLJAK.....	9
8.1 Võistlusväljaku mõõtmed	9
8.2 Võistlusväljaku ja soojendusväljaku pinnas, tähistus ja kohtunike töökohad	9

9.	HOBUSTE TREENIMINE VÕISTLUSPAIGAS	9
9.1	Treeningute ajakava.....	9
9.2	Ohutus.....	9
9.3	Nägemispuudega sportlased.....	9
9.4	I-III astme hobused.	9
9.5	IV-V astme hobused.....	9
9.6	Kordetamine	10
9.7	Identifitseerimisnumber	10
10.	HOBUSTE JAGAMINE.....	10
10.2	Jagamine I-III astme sportlaste vahel.....	10
10.3	Jagamine I-III ja IV-V astme sportlaste vahel.....	10
11.	VÕISTLUSSOORITUS	10
11.1	Skeemide esitus ning lubatud abivahendid	10
11.2	Võistlusväljakule sisenemine.....	11
11.3	Võistleja asend, istak ning juhtimisvõtted	12
11.4	Tehnilised tõrked ja katkestused.....	12
12.	VÕISTLUSSOORITUSE HINDAMINE, HINNETELEHED.....	12
13.	VEAD, KARISTUSED JA VÕISTLUSTELT KÕRVALDAMINE	12
13.1	Kumulatiivsed vead	12
13.1.3	Karistused kumulatiivsete vigade eest:	13
13.2	Tehnilised vead	13
13.2.5	Karistused tehniliste vigade eest:.....	13
13.3	Võistluselt kõrvaldamine.....	13
14.	TULEMUSED	15
15.	AUTASUSTAMINE.....	15
16.	PROTESTID JA APELLATSIOONID	15
	MÄÄRUSTIKU LISAD	15
	LISA 1 – Kompenseerivad abivahendid parakoolisõidus. Abimaterjal kasutuseks koos FEI Tack Appiga.....	15
	LISA 2 – Kompenseerivate abivahendite ülevaade profiilide kaupa	15
	LISA 3 – Parakoolisõidus rakendatavate karistuste ülevaade	15
	LISA 4 – Parakoolisõidu tiitlivõistluste raskusastmed ja kvalifikatsioonid.....	15
	LISA 5 – Nõusolek klassifitseerimiseks	15
	LISA 6 – Meditsiinilise diagnostika vorm klassifitseerimiseks	15

Hobuse kohtlemine ja võistluseetika (FEI Code of Conduct for the welfare of the horse)

Vt. ERL Koolisõidumäärustik

1. PARAKOOLISÕIDU VÕISTLUSTE EESMÄRK JA KATEGOORIAD

1.1 Eesmärk

Rahvuslike parakoolisõiduvõistluste eesmärk on pakkuda ja arendada võistlusvõimalusi puuetega ratsasportlastele. Klassifitseerida kõik erivajadustega ratsasportlased, luues neile funktsionaalse profiili ning määrata astme, võimaldades neil võistelda võrdsetel alustel, kasutades kompenseerivaid abivahendeid vastavalt nende erivajaduse raskusele, neile sobivates skeemides..

Eraldi võistlused meestele ja naistele ei ole lubatud

Parakoolisõiduvõistlusi võib viia läbi koos ERL kalenderplaani koolisõiduvõistlustega, eeldusel et kõik parakoolisõitu teenindavad ametnikud (kohtunikud, korrapidajad ja klassifitseerijad) on selleks ERL poolt atesteeritud.

1.2 Kategooriad

- 1.2.1 **ERL kalendriplaanivälised võistlused.** Madalamal tasemel (enamasti algajate skeemid) läbi viidavad võistlused, kuhu kuuluvad näiteks igasugused klubisised treeningvõistlused, mis pole ERLi poolt tunnustatud ega reguleeritud. Siiski on ka neil võistlustel tungivalt soovituslik ERLi üldmäärustikust ja parakoolisõidu määrustikust lähtumine.
- 1.2.2 **ERL rahvuslikud** parakoolisõiduvõistlused (CPEDN), on ERL-i poolt tunnustatud võistlused, mis viiakse läbi ERLi Üldmäärustiku ning Parakoolisõidumäärustiku alusel. Need võistlused on eelnevalt kantud ERLi kalenderplaani, sportlase tulemused kantakse ERLi edetabelitesse vastavalt ERL PKS edetabeli pidamise korrale. Võistlejatel on vajalik ERLi võistluslitsents ning hobustel ERLs registreeritud pass ning sporthobuse litsents.
- 1.2.3 **Meistrivõistlused ja Sisemeistrivõistlused parakoolisõidus** on ERLi poolt tunnustatud mitteametlikud tiitlivõistlused, mille käigus antakse kord aastas ERLi poolt välja medal ja tiitel.
  - 1.2.3.1 MV ja SMV tasemed ja skeemid kinnitab igaks aastaks ERL.
  - 1.2.3.2 MV ja SMV koosnevad ühest või kahest osavõistlusest.
  - 1.2.3.3 Kui sportlane osaleb MV ja SMV mitme hobusega, siis tiitliarvestuses läheb kirja parem tulemus.
  - 1.2.3.4 Tiitlivõistlused toimuvad handicap süsteemis erinevate võistlusastmete vahel.
  - 1.2.3.5 Tiitlivõistluste raskusastmed ja kvalifikatsioonid kinnitab igal aastal ERL (vt. PKSM Lisa 4)

2. PARASPORTLASED

2.1 Vanusepiirangud

Rahvusvahelistel võistlustel võivad osaleda parasportlased alates 14 eluaastast. 14 aastaseks loetakse võistlejat alates selle kalendriaasta algusest mil ta saab 14 aastat vanaks. Rahvuslikel võistlustel lubatakse võistelda norematel sportlastel lapsevanema loaga.

2.2 Võistlustel osalemise tingimused ja klassifitseerimine

- 2.2.1 **Klassifitseerimine.** Parakoolisõidu võistlustel on osalemise eeltingimuseks, et sportlasel on permanentne, tõendatav ning mõõdetav füüsiline- või nägemispuue, mida kinnitab meditsiiniline tõendusmaterjal ning mis rahuldab minimaalsete erivajaduste jaoks FEI Parakoolisõidu Klassifikatsiooni määrustikus kehtestatud kriteeriumid.
- 2.2.2 **Klassifitseerimise eeltingimused.** Klassifitseerimiseks peab sportlane olema registreeritud Ratsanetis.

- 2.2.3 **Klassifitseerija.** Parasportlaste klassifitseerimist viib läbi klassifitseerija - ERL poolt atesteeritud meedik või terapeut, kes on edukalt läbinud klassifitseerijate koolituse ja eksami FEI klassifitseerija käe all. Nägemispuudega sportlaste (profiil 36 ja 37) klassifitseerimist teostatakse läbi Eesti Paraolümpiakomitee.
- 2.2.4 **Võistlusastmed ja profiilid.** Igale parasportlasele määratakse vastav võistlusaste (Grade), mis põhineb nende funktsionaalsel profiilil vastavalt FEI PE Klassifikatsiooni määrustikus avaldatud profiilide kirjeldustele. Astmeid on viis: I, II, III, IV ja V. Võistlejale kinnitatud funktsionaalne profiili võib vajadusel kuuluda ümberhindamisele ning seoses sellega võib sportlasele määratud aste muutuda. Klassifitseerimist teostab ERL rahvuslik klassifitseerija.
- 2.2.5 **ERL Klassifikatsiooni Masterlist.** Iga sportlase klassifikatsiooni üksikasjad avaldatakse Ratsanetis ERL Klassifikatsiooni Masterlistis, kus on loetletud ka kompenseerivad abivahendid vastavalt sportlase profiilile.
- 2.2.6 **Astme staatus.** Pärast klassifitseerimisprotseduuri Sportlastele määratakse astme staatus (*Grade Status*), mis on kas "Ümberhindamine fikseeritud kuupäeval" (*Fixed review date*) või "Kinnitatud" (*Confirmed*), vastavalt klassifikatsiooni tulemustele. Enne võistlust peab võistluste sekretar kontrollima, et kõikide võistlejate astme staatus oleks kehtiv. Võistlejad, kelle ümberhindamise kuupäev on möödunud, peavad ümberhindamise läbi tegema enne antud võistluse stardijärjekordade loosimist.
- 2.2.7 **Astme muutumine.** Kui ratsaniku aste muutub klassifikatsiooni tulemusel, siis peaksid nad järgmisel võistlusel startima uuel astmel. Antud võistlusel võib sportlane startida ka oma endisel astmel, aga kui ta stardib uuest klassifikatsioonist madalamal astmel, siis tema tulemust vähendatakse 10 protsendipunkti võrra. Sellest otsusest peab klassifitseerija teatama võistluste peakohtunikule. Kui võistleva sportlase astet muudetakse uue klassifikatsiooni tulemusena, siis igasugused kvalifikatsioonid, mis on saavutatud kõrgemal astmel, on lubatud madalamale astmele üle viia.
- 2.2.8 **RK number.** Parakoolisõidu võistlustel osalemiseks peab sportlane omama RK numbrit. I, II ja III astme sportlastel on lubatud läbida RK programmi praktiline osa ilma galoppi näitamata.

2.3 Võistleja riietus ja varustus

- 2.3.1 **Võistleja riietus** Vt. ERL Koolisõidumäärustik art. 4
- 2.3.2 **Käelint.** Nägemispuudega sportlased peavad väljaspool võistlusväljakut sadulas olles kandma eristatavat värvi käelinti. Käelint tuleb muretseda võistlejal endal.
- 2.3.3 **Kannused** ei ole kohustuslikud. Kannuste kirjeldus Vt. ERL Koolisõidumäärustik art. 4.2
Kannused ei tohi olla keskmest väljas, välja arvatud juhul kui neid loetakse sportlase profiilis märgitud kompenseerivateks abivahenditeks. Sel juhul peavad nad kajastuma ERL Klassifikatsiooni Masterlistis.
- 2.3.4 **Kompenseerivate abivahendite kasutamine.** Parasportlastel on võistlustel osalemisel lubatud kasutada kompenseerivaid abivahendeid, mis on kinnitatud neile ERL Klassifikatsiooni Masterlistis.
Vt. art. 5.5, 11.1, LISA 1 ja 2
- 2.3.5 **Kompenseerivad abivahendid koolisõiduskeemides.** Parasportlased võivad neile määratud kompenseerivaid abivahendeid kasutada soovi korral ka koolisõiduskeemides. Sel juhul peavad nad sellest teavitama vastava klassi C kohtunikku.
- 2.3.6 **Kommunikatsioonivahendid.** Kõrvaklappide ja kahepoolsete kommunikatsioonivahendite kasutamine ratsanike poolt võistlussoorituse ajal kõigil koolisõiduvõistlustel on rangelt keelatud ning karistatav võistlustelt kõrvaldamisega. Soojendusel ja treeningul on kõrvaklapid siiski lubatud. Erandiks on siin sportlased, kellele on lubatud kommunikatsioonivahendite kasutamine kompenseeriva abivahendina Vt. Art. 11.1.9

3. PARAKOOLISÕIDU SKEEMID

3.1 Skeemid raskustasemetega kaupa. Para koolisõidu skeemid on FEI poolt kinnitatud iga astme jaoks ning avaldatud FEI kodulehel. Eesti keeled tõlgituna need leitavad ka Ratsanetis. Teisi skeeme parakoolisõidu võistlustel kasutada ei tohi.

Kõik parakoolisõidu skeemid on FEI poolt kinnitatud I, II, III, IV ja V astme jaoks:
Kõik astmed 20 x 40 väljakul
Para Algajate skeemid (<i>Para Challenge Beginners test</i>) – P1-ALG, P2-ALG, P3-ALG, P4-ALG, P5-AL
Para Basic skeemid (<i>Para Challenge Foundation test</i>) – P1-BAS, P2-BAS, P3-BAS, P4-BAS, P5-BAS
I, II ja III aste – 20 x 40 väljak, IV ja V aste – 20 x 60 väljak
FEI Para Algase A skeemid (<i>Para Novice test A</i>) P1A-A, P2A-A, P3A-A, P4A-A, P5A-A
FEI Para Algase B skeemid (<i>Para Novice test B</i>) P1A-B, P2A-B, P3A-B, P4A-B, P5A-B
FEI Para Algase muusikalised vabakavad (<i>Para Novice Freestyle</i>) P1A-F, P2A-F, P3A-F, P4A-F, P5A-F
FEI Para Kesktase A skeemid (<i>Para Intermediate test A</i>) P1K-A, P2K-A, P3K-A, P4K-A, P5K-A
FEI Para Kesktase B skeemid (<i>Para Intermediate test B</i>) P1K-B, P2A-B, P3A-B, P4A-B, P5A-B
FEI Para Kesktase muusikalised vabakavad (<i>Para Intermediate Freestyle</i>) P1K-F, P2K-F, P3K-F, P4K-F, P5K-F
FEI Para Grand Prix A skeemid (<i>Para Grand Prix test A</i>) P1GP-A, P2GP-A, P3GP-A, P4GP-A, P5GP-A
FEI Para Grand Prix B skeemid (<i>Para Grand Prix test B</i>) P1GP-B, P2GP-B, P3GP-B, P4GP-B, P5GP-B
FEI Para Grand Prix muusikalised vabakavad (<i>Para Grand Prix Freestyle</i>) P1GP-F, P2GP-F, P3GP-F, P4GP-F, P5GP-F

3.2 Skeemid astmetega kaupa. Parakoolisõidu skeemid liigitatakse vastavalt viie (5) astme (I, II, III, IV ja V) sportlaste võimetele. Võimaluse korral tuleks võistlusele lisada kõik astmed.

Parakoolisõidu skeemid iga astme jaoks	Allüürid
I astme skeemid	Harjutused sammus
II astme skeemid	Harjutused sammus ja traavis
III astme skeemid	Harjutused sammus ja traavis
IV astme skeemid	Harjutused sammus, traavis ja galopis.
V astme skeemid	Harjutused sammus, traavis ja galopis. Külgliikumised traavus ja galopis.

3.3 Muusikalised vabakavad

3.3.1 Vabakavade aeg ning võistlusväljaku suurus.

Parakoolisõidu vabakavad iga astme jaoks	Võistlusväljak	Aeg
I, II ja III astme vabakavad	20 x 40	4.00 – 4.30 min

IV ja V astme vabakavad	20 x 60	4.30 – 5.00 min
-------------------------	---------	-----------------

3.3.2 **Muusika kestvus.** Muusika ei tohi alata hiljem kui 30 sek enne sportlase väljakule sisenemist ning muusika peab lõppema pärast lõpupeatust.

3.3.3 **Vabakavades keelatud harjutused:**

- I ja II astme sportlased ei tohi näidata galoppi, passaaži ega piaffeed.
- III astme sportlased ei tohi näidata passaaži ega piaffeed ning galopis ei tohi näidata külgliikumisi, jalavahetusi õhus ega pool/täispiruette.
- IV astme sportlased ei tohi näidata passaaži ega piaffeed, seeriajalavahetusi ega pool/täispiruette.
- V astme sportlased ei tohi näidata passaaži ega piaffeed, seeriajalavahetusi 2 või 1 tempo tagant ega pool/täispiruette.

3.3.4 **Tahtlikult keelatud harjutuste näitamine.** Sportlast, kes tahtlikult näitab võistlussoorituse ajal keelatud allüüre või harjutusi, ei kõrvaldata võistluselt, aga karistatakse 8 punkti alandamisega artistlikkuse hindest iga kord kui keelatud harjutusi näidatakse. Sel juhul ei tohi ka ei tohi koreograafia hinne olla kõrgem kui 5. Lõplik otsus selle kohta jääb C kohtunikule.

3.3.5 **Kohustuslike harjutuste välja jätmine.** Iga astme vabakava hinnetelehel on loetletud kohustuslikud harjutused, mida tuleb näidata. Kui kohustuslikku harjutust ei esitata, siis annavad kõik kohtunikud selle harjutuse eest nulli (0). See mõjutab ka koreograafia hinnet. Lõplik otsus selle kohta jääb C kohtunikule.

4. HOBUSED

- 4.1 **Hobuste vanus.** Hobuste minimaalne vanus parakoolisõidu võistlustel osalemiseks on kuus (6) aastat. Hobused peaksid olema treenitud nõutavale tasemel.
- 4.2 **Ohutus.** Ohutuse huvides ei tohi hobused eiste hobuste läheduses käituda viisil, mida võib lugeda ohtlikuks. Sportlase ja võistkonna esindaja vastutab selle eest, et hobune oleks turvaline ratsanikule ning võistlusel viibivatele hobustele ja inimestele.

5. LUBATUD JA KEELATUD VARUSTUS

FEI Tack App. Varustuse kõik üksikasjad on välja toodud rakenduses **FEI Tack App**, kuna seal kajastuvad kõige viimased muudatused varustusele esitatavates nõudmistes.

Allpooltoodud varustuse kirjeldust tuleb vaadelda koos Tack Appis sisalduva informatsiooniga. Määrustikus ja Tack Appis oleva info erisuste puhul kehtib Tack Appis ära toodud informatsioon.

5.1 Sadul ja sadula juurde kuuluv

5.1.1 **Sadul.** Kasutada tuleb hobusele ja sportlasele hästi istuvat ning hästi hooldatud sadulat ja sadulavööd. Igasugused sadula modifikatsioonid peavad tagama sportlase turvalisuse ning ei tohi mõjutada hobuse heaolu. Kõik modifikatsioonid peavad olema märgitud ERL Klassifikatsiooni Masterlistis kui kompenseeriv abivahend.

Peatuses peaks sportlase keha ning igasuguste abivahendite vahele jääma selge 3 cm ruumi. Igasugused sadula modifikatsioonid peaksid võimaldama sportlased vabalt hobuse seljast maha kukkuda. Sadula istmeosa ei tohi olla sügavam kui 12 cm, kui iste on alla surutud. Seda mõõdetakse istme kõige sügavamast punktist kuni liinini, mis viib sadula eeskaarest tagakaareni.

5.1.2 **Jalused.** Jalustel peavad olema suletud haarad, ilma lisakinnitusteta. Turvajalustel võib väljaspoolne haar olla osaliselt avatud. Jaluserihmad peavad olema sadula külge kinnitatud vabastusmehhanismi abil. Jaluserihmad

peavad asetsema väljaspool sadulahõlma ning rippuma kinnitusmehhanismi küljest vabalt alla, v.a. juhul kui see on ära toodud ratsaniku profiilis ERL Klassifikatsiooni Masterlistis.

Kui sportlane kasutab profiili-spetsiifilise abivahendina rihma, mis ühendab jaluse või jaluserihma sadulavööga, tuleb kasutada turvajaluseid, sest selline kinnitus takistab jaluserihmal vajaduse korral sadula küljest vabaneda.

- 5.1.3 **Kinnitusmehhanismid.** Sportlane ei tohi otseselt või kaudselt ühtegi oma kehaosa sadula külge kinnitada. Ratsanik ei tohi olla sadulasse kinnitatud sellise mehhanismi abil, mis õnnetuse puhul automaatselt ei avaneks. Kinnitusvahendid nagu velkro, nahk või kumm peavad ratsanikul võimaldama takistamatult hobuse seljast kukkumise.
- 5.1.4 **Velkro.** Velkrot tohib kasutada ratsaniku alajäsemetel, ülalpool põlve, kui selleks on identifitseeritud vajadus vastavalt sportlase funktsionaalsele profiilile ja astmele. Velkro selline kasutus peab kajastuma kompenseeriva abivahendina ERL Klassifikatsiooni Masterlistis. Velkro või sarnase materjali kohakuti asuv kogupindala ei tohi ületada 50 cm². Kohakuti kontaktis olev pind ühe jala kohta ei tohi ületada 3 x 6 cm. Turvalisuskaalutlustel peaks see kinnitus olema V-kujuline. Velkrot ei tohi juhtida läbi rõnga või rihma, seda siis tagasi kinnituseks tagasi pöörates.
- Vajadusel võib jalalaba toetuseks kasutada velkro- või õhukest nahkrihma, mis kinnitab jaluse või jaluserihma sadulavöö külge. See vajadus peab olema identifitseeritud sportlase funktsionaalses profiilis ning kajastuma kompenseeriva abivahendina ERL Klassifikatsiooni Masterlistis. Kui sportlane sellist kinnitust kasutab, siis tuleb kasutada turvajaluseid, kuna need kinnitused takistavad jaluserihmal sadula küljest lahti tulla.
- 5.1.5 **Valtrap** peaks olema valge või valkjas. Värvilised äärekandid on lubatud. Lubatud ei ole triibulised või mitmevärvilised valtrapid.

5.2 Valjastus.

- 5.2.1. **Valjad** peavad olema kas nahast või nahataolisest materjalist (v.a. pandlad ja pehmedused). Valjastel on lubatud kasutada pehmedusi. Nailonit või muud mitte-metallist materjali võib kasutada valjaste tugevdamiseks, kui sellised materjalid ei tohi olla otseses kontaktis hobusega. Elastsete vahetükkide kasutamine on lubatud ainult kuklarihmil ning põserihmadel tingimusel, et taoline materjal pole otseses kontaktis suuliste ega hobusega.
- 5.2.2 **Otsmikurihm** on kohustuslik ning välja arvatud, mis kinnituvad valjaste või kuklarihma külge, ei pea olema nahast või nahataolisest materjalist.
- 5.2.3 **Kuklarihm** peab asetsema kukla taga. See võib ulatuda ettepoole kukla kohale, kuid kinnitus peab olema sobitatud nii, et see asuks kõrvadest tagapool.
- 5.2.4 **Kurgualune rihm** on kohustuslik, välja arvatud kombineeritud kapsli ning Micklem stiilis valjastega.
- 5.2.5 **Ratse** on pidev ja katkematu rihm või lint, mis kulgeb valjaste külge kinnitatud suulistest ratsaniku kätte. Iga suuline peab olema ühendatud eraldi ratsmega ning ratsmed peavad olema kinnitatud üksnes suuliste külge, et nad saaksid vabalt libiseda. Ratsmed ei tohi olla valmistatud nööri või nööriolisest materjalist.
- Kõik ratsmed, mis on kinnitatud suuliste külge, peavad olema otseses kontaktis ratsanikuga. See tähendab, et kui kasutatakse kangvaljastust, siis 2 ratsset kummalgi pool peavad mõlemad olema ratsaniku käes või enne ratsaniku kätte jõudmist olema ühendatud üheks ratsmeks (nn. joined reins).
- 5.2.6 **Kangvaljastel** peavad olema alussuulised ja kangsuulised koos kangiketiga, inglise kapsel (cavesson noseband) või kombineeritud kapsel ilma alumise ninarihmata (flash).
- 5.2.7 **Trenselvaljastuse** juurde kuuluvad trenseluulised ning inglise kapsel (cavesson noseband), hannoveri kapsel (dropped noseband), ristkapsel (flash noseband), mehiko kapsel (crossed noseband), kombineeritud kapsel (combined noseband) või Micklem stiilis valjastus.

5.2.8 **Kapsel** ei tohi olla kunagi kinnitatud nii tugevasti, et see võiks hobust kahjustada. Kapsli tugevust kontrollivad korrapidajad väljastuse kontrolli käigus.

5.2.9 Keelatud on mistahes väljastuse osa, mis takistaks hobuse kõrvade vaba liikumist.

5.3 Suulised

5.3.1 **Pind ja materjal.** Trenselsuulised, alussuulised ning kangsuulised peavad olema sileda pinnaga. Väänatud ja traadist suulised ei ole lubatud. Suulised peavad olema metallist, jäigast plastikust või vastupidavast kummist või sünteetilisest materjalist ning võivad olla kaetud kummi või lateksiga. Suulised ei tohi asetada keelele mehhaanilist piirangut.

5.3.2 **Möötmmed.** Suuliste diameeter peab olema piisavalt suur, et see ei tekitaks hobusele valu. Suuliste suu- osmiinimum läbimõõt peab olema 12 mm kangsuulistele ja 10 mm alussuulistele. Trenselsuuliste miinimum läbimõõt on 12 mm hobustele ja 10 mm ponidele. Suuliste diameetrit mõõdetakse suuliste rõnga juurest.

5.3.3 **Trenselsuulised** võivad olla liikuva rõngaga (loose ring), D-rõngaga (D-ring), peeltega või oliivrõngaga (eggbutt). Ühe või kahe liigendiga trenselsuulised võivad olla kas ülemiste või alumiste põsehaaradega või mõlema põsehaaraga (full cheek, fulmer cheek). Liikuva rõngaga suulistel võib olla rõnga ümber osaline kate.

Trenselsuuline võib olla kuni kahe liigendiga. Silindrikujuline või ümmargune vahelüli on lubatud kahe liigendiga suu-osa keskel, kui selle pind on sile ning seal ei ole muid liikuvaid osi, v.a. rullikujuline vahelüli (roller). Vahelüli võib olla kallutatud suu-osast erinevas suunas, kuid sellel peavad olema ümarad servad ning see ei tohi avaldada plaadi kombel keelele allasuruvat efekti.

Kahe liigendiga või pöörduv suu-osa võib olla kujuga, mis annab keelele ruumi. Maksimaalne lubatud kõrgus keele kõrvalt keeleava kõrgeima punktini on kuni 30 mm. Keeleava kõige laiem osa (min 30 mm) peab paiknema seal, kus suulise suu-osa puutub vastu keelt. Ühe liigendiga või liigendita suu-osa võib olla kujuga, mis vastab eelpooltoodud kirjeldusele.

5.3.4 **Alussuulised** on trenselsuulised, mida kasutatakse koos kangsuulistega kangväljastuses. Alussuulised võivad olla liikuva rõngaga (loose ring) või oliivrõngaga (eggbutt). Alussuuline peab olema kas ühe või kahe liigendiga. Silindrikujuline või ümmargune vahelüli on lubatud kahe liigendiga suu-osa keskel, kui selle osa pind on sile ning seal ei ole muid liikuvaid osi, v.a. rullikujuline vahelüli (roller). Vahelüli ei tohi avaldada plaadi kombel keelele allasuruvat efekti. Lubatud ei ole alussuulised, mille liigend(id) võivad lukustuda ning avaldada liigendita suulise toimet.

5.3.5 **Kangsuulised.** Kangsuuliste alumise kangiosa (alumiste peelte) maksimaalne pikkus on 10 cm (suu-osast allapoole), ülemised peeled ei tohi olla pikemad alumistest peeltest, mitte üle 5 cm pikad. Kui kangsuulistel on liikuv suu-osa, siis on peelte maksimaalne pikkus 10 cm mõõdetuna suu-osa kõige ülemisest asendist.

Kangsuulistel võivad olla sirged või S-kujulised peeled. Peeled võivad olla pöörduvad. Suu-osa võib olla sirge või keeleavaga. Maksimaalne lubatud kõrgus keele kõrvalt kuni keeleava kõrgeima punktini on kuni 30 mm. Keeleava kõige laiem osa (min 30 mm) peab paiknema seal, kus suulise suu-osa puutub vastu keelt. Keeleava võib olla suunatud ettepoole, aga mitte kunagi allapoole.

5.3.6 **Kangikett** võib olla valmistatud metallist, nahast või nende kombinatsioonist. Mokarihm ning kummist, nahast või lambanahast ketikate on lubatud, aga mitte kohustuslikud. Kangiketi konksud võivad olla suletud või avatud.

5.4 Muu varustus

5.4.1 **Kunstsabad/sabapikendused** on lubatud. Neil ei tohi olla metallist osi (v.a. kinnituskonksud) ega lisatud raskusi. Kunstsaba/sabapikenduse vastavust määrustikule kontrollib korrapidaja varustuse kontrolli käigus, võistleja peab nende olemasolust korrapidajat teavitama.

- 5.4.2 **Kõrvakatted** on lubatud kõikidel võistlustel. Kõrvakatted võivad olla materjalist, mis summutab müra. Kõrvakatted peavad olema tagasihoidlikud nii värvilt kui disainilt ning ei tohi katta hobuse silmi ning nende all ei tohi kasutada kõrvatroppe. Kõrvatropid on lubatud ainult hobuste ülevaatusel ja autasustamistel. Kõrvakatted ei tohi olla kinnitatud kapsli külge.
- 5.4.3 **Kaunistused**. Igasugune hobuse kaunistamine ebatavaliste asjadega on rangelt keelatud. Võistlustel on siiski eeldatud hobuse laka ja saba normaalne punumine. Mitte ühtegi hobuse kehaosa pole lubatud värvida. Värvainega haavasprei ja salvi kasutamine on lubatud raviotstarbel, kuid mitte eksisteerivate haavade või vigastuste varjamiseks. Selle reegli rikkumist karistatakse võistluselt kõrvaldamise ning ERL hoiatuskaardiga.
- 5.4.4 **Suhkrupasta**. Rangelt on keelatud igat tüüpi valge olluse näiteks suhkrupasta ("marshmallow fluff", habemeajamiskreem jne) kasutamine hobuse suu ümber, et imiteerida suuliste mälumisel tekkivat vahtu. Seda loetakse pettuseks, mis on vastuolus hobuse heaoluga – kuna sellega võib varjata vigastusi mokaadel, ning seda karistatakse võistluselt kõrvaldamise ning ERL hoiatuskaardiga.
- 5.4.5 **Putukamaskide** kasutamine võistlussoorituse ajal on keelatud, kuid see võib olla lubatud soojenduse ja/või treeningute ajal peakorrapidaja ja peakohtuniku eelneval loal.
- 5.4.6 **Jalakaitsemed**. Igasuguste jalakaitsete või pindede kasutamine on keelatud, v.a. soojendusväljakul ning autasustamistseremoonial. Erandkorras võib peakohtunik lubada kaitsete või pindede kasutamise ekstreemsete ilmastikuolude vms tõttu kujunenud väga halva pinnasega. Sel juhul tuleb see luba anda enne klassi algust ja sellest teavitada kõiki võistlusklassis osalejaid.
- 5.4.7 **Keelatud abivahendid**. Martingalid, rinnaplaadid, suulisi piiravad kummiseibid, igasugused abivahendid (nagu külg-, libisevad- või tasakaalustavad rihmad ja ratsmed, silmaklapid, mis piiravad hobuse vaatevälja, jms. on võistlustelt kõrvaldamise ähvardusel rangelt keelatud nii treeningu, soojenduse kui võistlussoorituse ajal.

5.5 Kompenseerivad abivahendid

- 5.5.1 **Standardsed kompenseerivad abivahendid** on varustus või abivahendid lisaks FEI Koolisõidumäärustikus välja toodud varustusele, mida võivad kasutada kõik parasportlased hoolimata nende funktsionaalsest profiilist. Standardseid kompenseerivaid abivahendeid ei pea ära märkima ERL Klassifikatsiooni Masterlistis.

Vt. LISA 1 ja 2 Kompenseerivad abivahendid Parakoolisõidus

- 5.5.2 **Profiili-spetsiifilised kompenseerivad abivahendid** on varustus või abivahendid, idal lisaks standardsetele kompenseerivatele abivahenditele võivad kasutada teatud profiilides parasportlased. Need abivahendid peavad olema välja toodud ERL Klassifikatsiooni Masterlistis.

Vt. LISA 1 ja 2 Kompenseerivad abivahendid Parakoolisõidus

- 5.5.3 **Mittestandardsete kompenseerivad abivahendid** on varustus või abivahendid, lisaks standardsetele ning profiili-spetsiifilistele abivahenditele, mis vastavad parasportlase individuaalsetele vajadustele ning mida selles määrustikus ei ole kirjeldatud. Need abivahendid on kavandatud sportlase spetsiifiliste vajaduste järgi, et võimaldada neil võistelda oma hobusega, ilma sama astme/profiili sportlaste suhtes eelist andmata. Need abivahendid võivad olla standardsete või profiili/spetsiifiliste kompenseerivate abivahendite modifikatsioonid või abivahendid, mis on spetsiaalselt sportlasele valmistatud.

Mittestandardsete kompenseerivate abivahendite kasutamine peab olema võistlusele eelnevalt heaks kiidetud ERL rahvusliku klassifitseerija poolt. Kui ERL rahvuslik klassifitseerija abivahendi heaks kiidab, lisatakse see ratsaniku nime juurde FEI Klassifikatsiooni Masterlistis.

- 5.6 Ratsaniku vastutus. Vastutus varustuse nõuetele vastavuse eest võistlusplatsile sisenemisel lasub täiel määral ratsanikul enesel. Samuti vastutab ratsanik selle eest, et kogu erivarustus ning kompenseerivad abivahendid on lubatud vastavalt Parakoolisõidu määrustikule ning on kantud ratsaniku nime all ERL Klassifikatsiooni Masterlisti.

5.7 Varustuse ja kompenseerivate abivahendite kontroll.

Võimaluse korral võib korrapidaja soojendusplatsil ratsaniku varustuse sobivuse enne võistlussooritust üle vaadata, kuid vastutus varustuse nõuetele vastavuse eest võistlusplatsile sisenemisel lasub täiel määral ratsanikul enesel.

Võistlejad peavad olema valmis varustuse kontrolliks koheselt peale võistlusväljakult lahkumist. Enne kontrolli ei tohi eemaldada mingeid varustuse komponente ega riietusesemeid. Kontrolliks peab kõrvakatted hobuselt eemaldama kas ratsanik ise või tema abiline. Suuliste kontroll tuleb läbi viia äärmise ettevaatlikkusega, kuna mõned hobused on suust väga õrnad ja tundlikud. Korrapidaja peab suulisi kontrollides kasutama ühekordseid kirurgilisi/kaitsvaid kindaid (üks paar kindaid ühe hobuse kohta).

Reeglite rikkumisest, lubamatust varustusest või muudest puudustest (nt. valesti asetatud suuline/kangikett, liiga kõvasti kinnitatud kapsel) teatab varustuse kontrollija peakohtunikule.

6. VÕISTLUSTE KORRALDUSTOIMKOND JA AMETNIKUD

6.1 Korraldustoimkond. Igal rahvuslikul parakoolisõiduvõistlusel on korraldustoimkond eesotsas võistluste direktoriga. Korralduskomitee vastutab hobuste majutuse, võistlus- ja treeningväljakute jne korrasoleku eest, koordineerib vabatahtlike tegevust jne.

6.2 Ametnikud. Võistluste läbi viimisest võtavad osa järgmised ametnikud: Kohtunike kogu peakohtuniku juhtimisel, võistluste peasekretär, võistluste korrapidaja, võistluste veterinaar ning võistluste meedik.

6.3 Kohtunike kogu ülesandeks on hinnata võistlussooritust, ning seeläbi selgitada võistlejate paremusjärjestus.

- 6.3.1 Kõigil rahvuslikel koolisõiduvõistlustel on soovitatav, et kohtunike kogu koosneks kolmest (3) kohtunikust, kuid lubatud on kasutada ka kahte (2) kohtunikku.
- 6.3.2 Tiitlivõistlustel on alati nõutav vähemalt kolm (3) kohtunikku.
- 6.3.3 Kohtunike asetus võistlusväljaku ääres vt ERL Koolisõidumäärustik art 9.1.10
- 6.3.4 Rahvuslikke parakoolisõiduvõistlusi võivad hinnata ERL poolt atesteeritud koolisõidukohtunikud, kellel on parakoolisõidu hindamise lisaõigus. Kohtunike nimekirjad on avaldatud Ratsanetis.
- 6.3.5 Rahvuslikke koolisõiduvõistlusi võivad hinnata ka FEI või mõne teise rahvusliku ratsaspordi liidu poolt atesteeritud parakoolisõidukohtunikud, kelle kvalifikatsioon lubab hinnata võistluste kavas olevaid skeeme.
- 6.3.6 Kohtunike erapooletus ja huvide konflikt. Kohtunike kogu liikmed peavad olema erapooletud ning vältima huvide konflikti hinnatava võistlusklassi osavõtjatega. Huvide konfliktina võib käsitleda olukordi kus kohtunik on seotud ratsaniku ja/või hobuse treeninguga üle 3 päeva 6 kuu jooksul enne võistlust, on võistleva hobuse omanik või kaasomanik, on lähedases suguluses, isiklikus suhtes või materiaalses sõltuvuses võistlejast, hobuse omanikust, treenerist, korraldustoimkonnast jne. Võimalikust huvide konfliktist on kohtunik alati kohustatud informeerima korraldustoimkonda.
- 6.3.7 Kohtunike kogu tegevusaeg algab 60 minutit enne esimese võistlusklassi algust ja lõpeb 30 minutit pärast ametlike võistlustulemuste välja kuulutamist.
- 6.3.8 Igal võistlusel peab olema peakohtunik, kes lahendab võistluste käigus tekkivad probleemid ja situatsioonid, mida antud määrustik ega üldmäärustik ei reguleeri.
- 6.3.9 Kui üks kohtunikest muutub hindamisvõimetuks võistlusklassi ajal, siis eemaldatakse tema hinded selle klassi tulemuste lehelt. Kuna tegu on nn *force majeure* olukorraga, siis mingeid kitsendusi sellele klassile ei rakendata.
- 6.4 **Korrapidajad** kontrollivad võistlustel hobuste kohtlemist ja määrustike järgimist. (vt ÜM ptk 5) Parakoolisõiduvõistlustel võib kasutada ERL koolisõidukorrapidajat, kellel on parakoolisõidu lisaõigus, olles läbinud spetsiaalse koolituse.
- 6.5 **Sekretariaat** on võistlusi tehniliselt teenindav organ, mida juhib võistluse peasekretär ning mis vastutab info levitamise, stardijärjekordade ja tulemuste avaldamise, võistlejate dokumentatsiooni kontrolli, hobuste passide kogumise jne eest (vt ÜM ptk 6).

- 6.6 **Veterinaar** vastutab hobuste identifitseerimise eest passi järgi, nõuetekohaste vaktsineerimiste kontrolli eest (ÜM Lisa 10) ning vajadusel hobustele esmaabi andmise eest.

7. VÕISTLUSTE JUHEND, REGISTREERIMINE JA STARDIJÄRJEKORRAD

7.1 Erinevate astmete ja võistlusklasside pakkumine

Kuna meil võistlevad parasportlased kuuluvad erinevatesse astmetesse, siis on soovitatav pakkuda erineva taseme parakoolisõidu skeeme händikäpina, ehk siis iga raskustaseme skeemist võiksid osa võtta kõikide astmete sportlased

Näiteks: Kui pakkuda Para Algajate skeemi, siis tuleks see vormistada kui P1A, P2A, P3A, P4A ja P5A händikäpina.

7.2 Muu info Vt. ERL Koolisõidumäärustik art 8.1-8.3

8. VÕISTLUSVÄLJAK

8.1 Võistlusväljaku mõõtmed

I-III astme sportlased võistlevad 20 x 40 m väljakul

IV-V astme sportlased võistlevad 20 x 60 m väljakul, v.a. skeemid, mis nõuavad 20 x 40 m väljakut (näiteks FEI Para Challenge skeemid).

8.2 Võistlusväljaku ja soojendusväljaku pinnas, tähistus ja kohtunike töökohad

Vt. ERL Koolisõidumäärustik art 9

9. HOBUSTE TREENIMINE VÕISTLUSPAIGAS

9.1 Treeningute ajakava. Võistluste kavas peab olema selgelt välja toodud kindel ajakava, milles on sätestatud ajad, mille jooksul võib võistlusareeni treeningutel kasutada. I, II ja III astme sportlaste eest võib platsi hobusele tutvustada võistleja treener, esindaja või selleks määratud sportlane. Kui mõni teine isik hobust treenib, võidakse hobune koos sportlasega võistluselt kõrvaldada. Pärast hobuste saabumist võistluspaika ei tohi mitte ühtegi hobust treenida väljaspool selleks ette nähtud ala ega aega.

9.2 Ohutus. Ohutuse huvides pole Para-koolisõiduvõistlustel ratsutamine lubatud samal platsil, kus toimub kordetamine. Kahe või enama hobuse kordetamine samal väljakul on lubatud juhul, kui korrapidaja seda turvaliseks peab.

9.3 Nägemispuudega sportlased. Nägemispuudega sportlastele tuleb sportlase soovi korral anda võimalus üksi treenida ja end üksi soojendada. Sportlane peab selleks soovi avaldama võistlustele registreerimisel.

9.4 I-III astme hobused. I, II ja III astmel võistlevaid hobuseid on lubatud sõita ja/või treenida kuni 30 min päevas treeneri, ratsastaja või selleks määratud sportlase poolt võistluse ametliku korrapidaja juuresolekul. Sel juhul tuleb neil kanda identifitseerivat kaelinti. Sellise treeningu aega jälgib ja reguleerib korrapidaja.

Soojendusel enne võistlussooritust ei tohi I, II ja III astmel võistlevaid hobuseid seljas treenida mitte keegi peale selle hobusega võistleva sportlase hiljem kui 15 minutit enne võistlusväljakule sisenemist. Pärast seda võib hobust ainult käekõrval juhtida kas sportlasega või ilma, aga mitte käe kõrval treenida.

9.5 IV-V astme hobused. IV ja V astmel võistlevaid hobuseid võivad pärast võistluspaika jõudmist treenida ainult neil võistlevad sportlased. Kordetamine ja abi maast on lubatud. Groom võib hobust seljas pika ratsmega jalutada ning kordetamisel abiks olla. Selle reeglile võib erakorralistel asjaoludel erandit taotleda antud võistluse peakohtunikult.

9.6 Kordetamine. Treener, ratsastaja sportlane või sportlase esindaja võib hobust võib kordetada kas sportlasega või ilma, aga mitte hiljem kui 15 min enne võistlusväljakule sisenemist. Kordetamine on lubatud ühe (1) kordega ning ühekordsete külgratsmetega või libisevate kolmnurk-külgratsmetega (Triangle/Dreieckzügel).

9.7 Identifitseerimisnumber. Võistluste territooriumil peab hobusel peab olema valjaste küljes hobuse võistlusastmele vastav identifitseerimisnumber alati, kui hobune viibib boksist väljas.

10. HOBUSTE JAGAMINE

10.1 Sama hobusega võivad osaleda kaks erineva astme võistlejat.

10.2 Jagamine I-III astme sportlaste vahel. Kui ühe hobusega võistlevad kaks sportlast, kehtivad järgmised nõuded:

10.2.1 Kui hobusega sõidab I, II või III astme sportlane, siis võib hobusega sõita treener või esindaja kuni 30 min päevas.

10.2.2 Kui hobust jagavad kaks madalama (I, II või III) astme sportlast, siis ei tohi treener ikkagi sõita sama hobusega kauem kui 30 min päevas.

10.2.3 Võistlusväljakuga tutvumise aeg arvestatakse per hobune, nii et hobusele määratud aeg tuleb jagada hobust jagavate sportlaste vahel.

10.3 Jagamine I-III ja IV-V astme sportlaste vahel. Kui hobust jagavad üks madalama (I, II või III) astme sportlane ja üks kõrgema (IV või V) astme sportlane, siis kehtivad järgmised nõuded:

10.3.1 Võistluspäeval, kui madalama astme sportlane võistleb esimesena, on 30 minutit treeningut treeneri/groomi/määratud sportlase poolt lubatud enne võistlussooritust.

10.3.2 Võistluspäeval, kui kõrgema astme sportlane võistleb esimesena, loetakse see juba 30 min treeningu hulka, et järgida hobuse heaolu põhimõtteid.

10.3.3 Päeval, mil võistlust ei toimu, võivad hobusega sõita mõlemad sportlased, aga 30 min treeninguks loetakse kõrgema astme sportlase poolt sooritatud treening.

10.4 Jagatud hobust võivad enne võistlust I, II või III astme sportlase jaoks soojendada treener või esindaja.

11. VÕISTLUSSOORITUS

11.1 Skeemide esitus ning lubatud abivahendid

11.1.1 Parakoolisõidu skeemid tuleb võistlustel läbida mälu järgi ning kõik harjutused peavad olema õiges järjekorras vastavalt etteantud skeemile. Erandiks on need sportlased, kellele on lubatud skeemide ette lugemine kompenseeriva abivahendina.

11.1.2 Sportlase treener või esindaja võib seista võistlusväljaku lähedal, et vajaduse korral edastada kohtunike juhised.

11.1.3 **Aeg.** Parakoolisõidus võetakse aega soorituse ajal ainult vabakavas (küris). Aeg, mis on märgitud kohtunike hinnetelehele, on vaid informatiivne.

11.1.4 **Abilised ohutuse tagamiseks.** I, II ja III astmel võib ohutuse tagamiseks paigutada abilised (kokku kuni neli koos treeneri vms lubatud abipersonaliga) väljaspool võistlusaeda asuvatesse nurkadesse. Iga abiline peab seisma korrapidaja juhiste kohaselt, tagamaks, et nad ei takistaks kohtunike vaadet. Hädalukorras võivad nad anda füüsilist abi. Igasugune väline abi, välja arvatud hädalukorras, loetakse keelatud abiks ja selle tulemus on võistlustelt

kõrvaldamine. Rikkumiste korral võib C kohtunik oma äranägemisel sportlase võistluselt kõrvaldada kas skeemi ajal või selle lõppedes.

11.1.5 **Seltsihobune.** I, II ja III astme puhul, kui asjaolud seda võimaldavad, on lubatud kasutada seltsihobust, kes võib seista võistlusväljaku kõrval. Ala, kus seltsihobune võib seista, peab enne võistluse algust määrama peakohtunik.

11.1.6 **Suuremad tähed.** Kui nägemispuudega sportlased vajavad suuremaid tähti, peavad nad need ise kaasa tooma.

11.1.7 **Skeemilugeja (Commander)** on abiline, kes loeb võistlejale skeemi ette.

Sportlased, kes soovivad kasutada skeemilugejat, peavad selleks taotlema ERL klassifitseerija luba. Vastav luba peab kajastuma ERL Klassifikatsiooni Masterlistis. Skeemilugejal on lubatud lugeda ainult skeemis toodud harjutuste teksti, mitte aga anda muid instruktsioone või kommentaare.

Kasutada on lubatud ühte (1) skeemilugejat, kes seisab fikseeritud kohas võistlusplatsi ääres kas E või B tähes. Kui E või B tähes pole võimalik seista, siis määrab skeemilugeja asukoha C kohtunik.

Skeemilugeja võib lugeda igat harjutust kuni kaks korda, järgides ametlikku skeemi teksti või selle katkeid ilma sinna midagi lisamata. Kõiki skeemilugejaid jälgib korrapidaja.

Skeemilugejad ei tohi kanda stekki.

11.1.8 **Tähelugejad (Callers)** on abilised, kes hüüavad välja tähed nägemispuudega sportlastele, kes sellel põhjusel abi vajavad. Tähelugejad võivad välja hüüda ainult tähtede nimetusi.

Juhtiv tähelugeja võib seista võistlusväljaku keskel ning ei tohi sealt liikuda, välja arvatud vältimaks hobuse tee peale ette jäämist. Kõik teised tähelugejad peavad asuma väljaspool võistlusaeda ning võivad liikuda ühe markeri juurest teise juurde, kui see ei piira kohtunike nägemisvälja. Neid võib kokku olla 4, kuid on soovitatav kasutada nii vähe tähelugejaid kui võimalik.

Kui kasutatakse elektroonilisi tähelugejaid, võib need paigutada kõikidesse tähtedesse. Tähelugeja C tähes on lubatud asendada helisignaali edastava seadeldisega, mille sportlane peab ise kaasa tooma.

Juhtiv tähelugeja võib täita ka skeemilugeja ülesandeid.

11.1.9 **Kommunikatsioonivahendid Skeemilugeja ja Tähelugeja kasutamisel.** Kõik sportlased kellel on ERL klassifikatsiooni Masterlistis lubatud kasutada kompenseeriva abivahendina Skeemilugejat / Tähelugejat, võivad kasutada elektroonilist kommunikatsiooniseadet. Sellisel juhul peab sportlane andma lisakõrvaklapi, et korrapidaja saaks kuulata sportlase ja abilise vahelist suhtlust. Kui lisakõrvaklappi pole võimalik korrapidajale anda, siis kommunikatsiooniseadet kasutada ei tohi.

11.2 Võistlusväljakule sisenemine

11.2.1 **Võistleja saatmine võistlusväljakule.** Ohutuse tagamiseks võib I, II, III ja 36. profiili (täiesti pime) sportlasi enne skeemi algust **võistlusväljakut ümbritseval alal** saata treener või tema esindaja. Võistluspaari võib kätte kõrval talutada, aga mitte treenida. Sama inimene võib võistlussoorituse ajal seista väljaspool võistlusaeda. Sportlast võib pärast skeemi lõppu taas väljaspool aeda talutada. Võistlusaia sees võib ratsanikku talutada ainult siis, kui olukord kujuneb ohtlikuks. Igasugune väline abi, välja arvatud hädaolukorras, loetakse keelatud abiks ja selle tulemus on võistluselt kõrvaldamine.

11.2.2 **Nägemispuudega sportlased.** Kõik klassifitseeritud nägemispuudega sportlased võivad skeemi alustada võistlusväljaku seest.

11.2.3 **Väljakule sisenemise ajalimiit.** Parasportlased peavad võistlusväljakule sisenema kuuekümmne (60) sekundi jooksul pärast kella. Muusikalistes vabakavades on sportlasel muusika alustamiseks märguande andmiseks kuuskümmend (60) sekundit ja ta peab areenile sisenema kolmekümmne (30) sekundi jooksul pärast muusika algust.

11.2.4 **Lubatud liikumised võistlusväljaku ümbriseval alal.** Võistlusväljakul ning seda ümbritseval alal sõites võib sportlane sooritada ainult oma astme skeemides lubatud liikumisi, kaasa arvatud vabakavades lubatud harjutusi. Selle reegli rikkumise tulemuseks on ERL kollane hoiatuskaart.

11.2.5 **Tervitus.** Kõik parasportlased võivad tervitada ainult peanoogutusega.

11.3 Võistleja asend, istak ning juhtimisvõtted

11.3.1 **Parasportlase istak.** Sportlane on sadulas võimalikult heas tasakaalukas ja stabiilne, vastamaks FEI sportlase asendi definitsioonile. See asend võimaldab sportlasel näidata progressiivset ratsutamist ja/või treeningut ning näidata kõiki liikumisi ja üleminekuid sportlase võimalikult vähese pingutusega. Abivahendid, millega sportlane hobusega suhtleb, on parakoolisõidus väga olulised.

11.3.2 **Mõlema käe kasutamine.** Võimaluse korral kasutavad sportlased mõlemat kätt kõikides parakoolisõidu skeemides. Kui aga sportlane lahkub pärast soorituse lõppu võistlusväljalt sammus pika ratsmega, on tal lubatud omal äranägemisel kasutada ainult üht (1) kätt.

Diskreetne "kaelale patsutamine" hästi sooritatud harjutuse või hobuse rahustamise jaoks on täiesti vastuvõetav (nagu ka olukord, kus sportlane peab kärbse silmast pühkima või muud olukorrad, näiteks riiete või valtrapi kohendamine jne.) Kui aga ratsanik võtab tahtlikult ratsmed ühte kätte, et kasutada kas ratsmeid või teist kätt, et nõuda hobuselt rohkem impulssi või pealtvaatajate aplausi julgustamiseks, loetakse see veaks, mis kajastub nii harjutuse kui ka "Ratsaniku" üldhindes.

11.3.3 **Jalaratsmed.** Kui kasutatakse jalaratsmeid, ei tohi kasutada ei käsi ega käsivarsi.

11.3.4 **Hääl**

11.3.4.1 **I, II ja III klassi sportlased** võivad kasutada oma häält abivahendina, kui nad teevad seda mõõdukalt.

11.3.4.2 **IV ja V klassi sportlased** ei tohi võistlussoorituse ajal kordagi oma häält kasutada.

11.3.4.3 Kui skeem on alanud, ei tohi sportlane rääkida ühegi teise isikuga, välja arvatud juhul, kui kohtunik teda kõnetab.

11.3.4.4 Hääle kasutamise arvab iga kohtunik maha vähemalt kaks (2) punkti harjutuse eest, kus hääle kasutamine aset leidis.

11.4 Tehnilised tõrked ja katkestused

Vt. ERL Koolisõidumäärustik art. 11.7

12. VÕISTLUSSOORITUSE HINDAMINE, HINNETELEHED

Vt. ERL Koolisõidumäärustik art 12.1-12.2

13. VEAD, KARISTUSED JA VÕISTLUSTELT KÕRVALDAMINE

13.1 Kumulatiivsed vead

13.1.1 **Eksimine sõidurajal.** Kui võistleja teeb vea ehk „eksib sõidurajal“ (sooritab vale pöörde, jätab vahele harjutuse, jne) hoiatab „C“ kohtunik teda kella helistamisega ning teatab vajaduse korral võistlejale koha, kust ta peab uuesti skeemi jätkama ja järgmise harjutuse, mida ta sooritama peab. Seejärel jätkab võistleja iseseisvalt.

Juhul, kui võistleja teeb eksimuse sõidurajalt ja kella helistamine segaks asjatult soorituse kulgu – näiteks kui võistleja teeb keskmisest traavist töötraavile ülemineku V asemel K-s. Sel juhul on „C“ kohtuniku otsustada kas kella helistamine on otstarbekas. Kella tuleks helistada, kui skeem nõuab sama harjutuse korrdamist.

Kui kella ei helistata ning skeem nõuab sama harjutuse kordamist ning võistleja teeb sama vea, siis karistatakse teda vaid ühel korral.

„C“ kohtunik peab otsustama, kas eksimus rajal sooritati või mitte, ning teiste kohtunike punktisummad korrigeeritakse sellele vastavalt. Kui „C“ kohtunik arvestab võistlejale vea ilma kella helistamata, siis peab ta ka teistele kohtunikele sellest teatama.

13.1.2 **Harjutuse kordamine.** Võistleja ei tohi harjutust korrata, v.a. juhul kui „C“ kohtunik helistab kella ja veast teatab.

13.1.3 Karistused kumulatiivsete vigade eest:

- Esimene viga -0,5% (0.5 protsendipunkti) saavutatud tulemusest
- Teine viga -1% (1 protsendipunkt) saavutatud tulemusest
- Kolmas viga Võistlustelt kõrvaldamine

13.2 Tehnilised vead

13.2.1 Võistlusväljakule ja/või võistlusväljakut ümbritsevale alale* ilmumine kaitsmeid/pindesid kandva hobusega või puudustega ratsaniku võistlusvormis. **Juhul kui ümber võistlusväljaku pole võimalik sõita ja ratsanik alustab võistlussooritust võistlusväljakult aia seest, siis samastatakse võistluspaari poolt enne skeemi alustamist võistlusväljakul veedetud aeg võistlusväljakut ümbritseval alal veedetud ajaga.*

Kui kohtunik märkab eksimust/puudujääki alles siis kui skeem on alanud, siis peatab C kohtunik ratsaniku ning vajaduse korral lubatakse abilisel minna võistlusväljakule, et aidata ratsanikku puuduse kõrvaldamisel. Võistleja kas alustab skeemi uuesti (väljaku seest) või jätkab skeemi poolelijäänud kohast. Juba pandud hinded püsivad muutumatutena.

13.2.2 Võistlusväljakule sisenemine enne stardimärguannet

13.2.3 Võistlusväljakule sisenemine hiljem kui 60 sek peale stardimärguannet (kella), kuid siiski 120 sek jooksul.

13.2.4 Muusikalises vabakavas võistlusväljakule sisenemine hiljem kui 30 sek muusika algusest alates, aga siiski 60 sek jooksul.

13.2.5 Karistused tehniliste vigade eest:

- Iga eelpoolmainitud tehnilise vea eest arvatakse maha -0,5% (0.5 protsendipunkti) saavutatud tulemusest, iga kohtuniku lehe pealt.
- Muusikalistes vabakavades arvestatakse eelpoolmainitud tehnilised vead maha tehnilisest tulemusest.
- Kui muusikaline vabakava on nõutust lühem või pikem, võetakse artistlikkuse tulemusest maha -0,5% (protsendipunkti).
- Võistlemine ebakorreksete kompenseerivate abivahenditega toob kaasa -10% (protsendipunkti) maha arvamise lõplikust tulemusest.
- Võistlemine madalamas astmes toob kaasa -10% (protsendipunkti) maha arvamise lõplikust tulemusest.

13.2.6 **Märkamata viga.** Kui kohtunike kogu viga ei märka, jääb õigus võistlejale ning talle vea eest karistust ei määrata.

13.3 Võistluselt kõrvaldamine

13.3.1 **Starti mitte ilmumine.** 120 sek jooksul starti mitte ilmumine toob kaasa võistluspaari võistluselt kõrvaldamise. Erandiks on mõjuv põhjus, millest tuleb teatada „C“ kohtunikule. Mõjuvaks põhjuseks võib olla näiteks raua kaotamine.

13.3.2 **Hobuse longe.** Kui „C“ kohtunik märkab, et võistlusel osalev hobune selgelt lonkab, helistab ta kella ning informeerib ratsanikku võistlustelt kõrvaldamisest. See otsus on lõplik. Kui hobune on ües antud võistlema kas

sama ratsanikuga järgmisel päeval või teise ratsanikuga, tuleb hobune enne seda üle vaadata võistluse veterinaari poolt.

13.3.3 **Kukkumine.** Hobuse või/ja ratsaniku kukkumine võistlussoorituse ajal. Hobuse kukkumiseks loetakse seda, kui hobuse õlad või tagaveerandid maad puudutavad. Ratsaniku kukkumiseks loetakse seda, kui ratsanik on tahtmatult hobusest eraldatud.

13.3.3.1 **KÄITUMISJUHISED KUKKUMISE KORRAL.** Kui ratsanik ja/või hobune kukuvad võistluspaiga territooriumil, siis tuleb ratsanik üle vaadata võistluste meediku poolt ja/või hobune võistluse veterinaari poolt. Kui ratsanikul või hobusel on samal päeval veel starte, tuleks neile vajadusel võimaldada hilisem stardiaeg, et meedikul/veterinaaril oleks piisavalt aega ülevaatus läbi viimiseks.

13.3.3.2 **KUKKUMINE ENNE STARTI.** Kui ratsanik ja/või hobune kukuvad kas võistlusväljakul või seda ümbritseval alal enne skeemi algust (enne kui ratsanik siseneb A-st), siis tuleb ratsanikku ei kõrvaldada võistluselt, kuid tal ei lubata startida antud skeemis ning tulemustesse märgitakse selle kohta "EI STARTINUD". Pärast kukkumist tuleb ratsanik üle vaadata võistluste meediku poolt ja/või hobune võistluse veterinaari poolt. Kui ratsanikul või hobusel on samal päeval veel starte, tuleks neile vajadusel võimaldada hilisem stardiaeg, et meedikul/veterinaaril oleks piisavalt aega ülevaatus läbi viimiseks.

13.3.3.2 **KUKKUMINE VÕISTLUSSOORITUSE AJAL.** Kui ratsanik ja/või hobune kukuvad võistlussoorituse ajal, siis kõrvaldatakse nad võistluselt. Pärast kukkumist tuleb ratsanik üle vaadata võistluste meediku poolt ja/või hobune võistluse veterinaari poolt. Kui ratsanikul või hobusel on samal päeval veel starte, tuleks neile vajadusel võimaldada hilisem stardiaeg, et meedikul/veterinaaril oleks piisavalt aega ülevaatus läbi viimiseks.

13.3.3.3 **KUKKUMINE PÄRAST VÕISTLUSSOORITUST.** Kui ratsanik ja/või hobune kukuvad pärast võistlussoorituse lõppu (pärast lõputervitust) kas võistlusväljakul või seda ümbritseval alal, siis neid võistluselt ei kõrvaldata. Pärast kukkumist tuleb ratsanik üle vaadata võistluste meediku poolt ja/või hobune võistluse veterinaari poolt. Kui ratsanikul või hobusel on samal päeval veel starte, tuleks neile vajadusel võimaldada hilisem stardiaeg, et meedikul/veterinaaril oleks piisavalt aega ülevaatus läbi viimiseks.

13.3.3.4 **KUKKUMINE SOOJENDUS- VÕI TREENINGVÄLJAKUL.** Kui ratsanik ja/või hobune kukuvad soojendus- või treeningväljakul, siis tuleb ratsanik üle vaadata võistluste meediku poolt ja/või hobune võistluse veterinaari poolt. Kui ratsanikul või hobusel on samal päeval veel starte, tuleks neile vajadusel võimaldada hilisem stardiaeg, et meedikul/veterinaaril oleks piisavalt aega ülevaatus läbi viimiseks.

13.3.4 **Võistlusväljakult lahkumine.** Väljakult lahkunuks loetakse hobust, kes tahtlikult väljub nelja jalaga võistlusväljakult võistlussoorituse ajal, nii et võistleja hobuse üle kontrolli kaotab. Kui aga võistleja juhib hobuse aiast välja või võistlusväljak pole igalt poolt aiaga piiratud, ei loeta võistluspaari automaatselt võistlustelt kõrvaldatuks. Lõplik otsus selle kohta jääb C kohtunikule. Küll aga peab sellisel olukorra jooksul esitatud harjutuse hinne olema madal (hinne 1 või 2). Juhul kui hobune lahkub 4 jalaga võistlusaia ratsaniku poolt ettekatsematult ning aed on suletud, peab kas korrapidaja või keegi abilistest avama aia ning võistluspaari turvaliselt tagasi väljakule laskma.

13.3.5 **Vastuhakk.** Iga vastuhakku, mis takistab skeemi jätkamist kauem kui 60 sek, karistatakse võistluselt kõrvaldamisega. Kui on tegemist vastuhakuga, mis ohustab võistlejat, hobust, kohtunikke või pealtvaatajaid, siis võib turvalisuse tagamiseks võistlustelt kõrvaldamine toimuda ka enne 60 sek möödumist.

13.3.6 **Taseme nõudmiste mitte täitmine.** Hobuse/ratsaniku kombinatsioon ei suuda täita antud taseme nõudmisi.

13.3.7 **Hobuse heaolu ohustamine.** Olukord kus soorituse jätkamine on vastuolus hobuse heaoluga ja/või ratsanik kasutab vägivaldset sõidustiili või hobuse julma kohtlemist.

13.3.8 **Lubamatu varustus.** Ratsanik vastutab selle eest, et tema kasutatud varustus vastaks parakoolisõidu määrustikule. Lubamatu varustusega võistlemine toob kaasa võistluselt kõrvaldamise.

13.3.9 **Lubamatu väline abi.** Kõrvaliseks abiks sõitjale või hobusele loetakse igat kõrvalist sekkumist (võistleja treenimine häälega, käeviibetega, elektroonilise kommunikatsiooniseadme kasutamine jne) võistlussoorituse ajal. Kõrvalise abi puhul peatab C kohtunik võistleja ning kõrvaldab ta võistluselt.

13.3.10 Juhul kui võistleja katkestab skeemi potentsiaalselt ohtliku olukorra tõttu, et ta saaks skeemi ohutult jätkata (näiteks kaotatud jaluse puhul), siis kohtunikud peaksid andma antud harjutuse eest nulli (0), kuid lubama ratsanikul skeemi jätkata.

Kui aga ohtlik olukord on kestev, siis võib C kohtunik võistluspaari võistluselt kõrvaldada.

13.3.11 **Värske veritsus** vt. ERL Koolisõidumäärustik art. 13.6

14. TULEMUSED

Vt. ERL Koolisõidumäärustik art. 14

15. AUTASUSTAMINE

15.1 Kõik parakoolisõidu autasustamised on soovitatav läbi viia ilma, et võistlejad hobuse selga lähöksid. Hobused võivad autasustamistel oaleda, kui neid talutavad kas groomid või abilised. Hobuste kaasamine või mitte kaasamine peab olema kirjas võistluste juhendis.

15.2 Autasustamisest osavõtt on auhinnalise koha saanud võistlejale kohustuslik. Mitte ilmumise tagajärjeks võib olla koha ning auhinna (roseti, esemelise auhinna, auhinnaraha) kaotamine.

15.3 Kui auhinnatseremoonial on hobused kaasatud, siis on ülddise turvalisuse või hobuse heaolu nimel võistlejal lubatud minna autasustamisele võistlusklassist osa võtnud hobusest erineva hobusega.

15.4 Riietus ja varustus peavad olema samad, mis võistluse ajal, kuid hobustele on lubatud mustad / valged pinded, kaitsmed ning kõrvatropid.

15.5 Rosetid tuleks kinnitada hobuste valjastele enne tseremoonia algust.

15.6 Ahinnatseremoonial peab osalema kohtunike kogu esindaja, soovitatavalt peakohtunik või võistlusklassi "C" kohtunik. Võistlusklassi peakohtunik võib lubada vajadusel erandeid ülaltoodud protseduuri.

15.7 Alati, kui hobused on grupeeritud – autasustamised, ülevaatused jne – peavad ratsanikud ja/või tallimehed käituma vastutustundlikult. Hoiduda tuleks väga valjust muusikast, mis võib hobuseid hirmutada. Hoolimatu käitumine, mis paneb ohtu teised ratsanikud, hobused, ametnikud või pealtvaatajad toob ratsanikule ERL hoiauskardi.

16. PROTESTID JA APELLATSIOONID

Vt. ERL koolisõidumäärustik art. 16

MÄÄRUSTIKU LISAD

[LISA 1 – Kompenseerivad abivahendid parakoolisõidus. Abimaterjal kasutuseks koos FEI Tack Appiga](#)

[LISA 2 – Kompenseerivate abivahendite ülevaade profiilide kaupa](#)

[LISA 3 – Parakoolisõidus rakendatavate karistuste ülevaade](#)

[LISA 4 – Parakoolisõidu tiitlivõistluste raskusastmed ja kvalifikatsioonid](#)

[LISA 5 – Nõusolek klassifitseerimiseks](#)

[LISA 6 – Meditsiinilise diagnostika vorm klassifitseerimiseks](#)

**Kompenseerivad abivahendid parakoolisõidus
ERL abimaterjal 2024
Kasutamiseks koos FEI Tack app-iga.**

<p>Standardsed kompenseerivad abivahendid on abivahendid või varustus, lisaks ERL ja FEI määrustikes välja toodud varustusele, mida võivad kasutada kõikidesse profiilidesse kuuluvad parasportlased. Standardsed abivahendid ei pea olema välja toodud ERL Klassifikatsiooni Masterlistis.</p>	
Kompenseeriv abivahend	Kirjeldus, foto / info
Tervitus peanoogutusega	Sportlane võib tervitada ainult peanoogutusega
Täisistak või kergendatud traav	Kogu traaviosa võib olla esitatud täisistakus või kergendades
Kindad	Kindad ei ole kohustuslikud
Jalused	<p>Kasutatavad jalused peavad olema kas standardsed Ingilse tüüpi jalused või turvajalused. Modifikatsioonidega Ingilse tüüpi jalused peavad säilitama üldise kuju, koosnedes lamedast põhjast ning kahest haarast ning avast jaluse ülaosas, millest jaluserihm läbi jookseb.</p> <p>Turvajaluse disain peab jala kergesti vabastama kukkumise korral. Magnetite kasutamine on lubatud.</p> <p>tallal paiknevad magnetit peavad olema sellises suuruses ja tugevuses, mis lubaks jalal kergesti kukkumise korral vabaneda.</p> <p>Jala kinnitamiseks jaluse külge ei ole velkrokinnitus lubatud.</p>
Kannused ilma küljele väljaulatuva osata	

	<p>kannused ei ole kohustuslikud. Küljelt välja ulatuva osaga kannused ei ole standardne abivahend.</p>
<p>Sadul (igat tüüpi)</p>	<p>kasutada on lubatud nii hobusele kui ratsanikule sobivat hästi hooldatud sadulat.</p> <p>igasuguseid sadulale tehtud modifikatsioone loetakse mitte-standardseteks kompenseerivateks abivahenditeks ning need peavad kajastuma klassifikatsiooni masterlistis</p>
<p>Pehme käepide</p>	<div data-bbox="684 763 1163 1227" data-label="Image"> </div> <p>Eesmärk: Aidata ratsanikul tasakaalu hoida</p> <p>Käepide ei tohi olla rohkem kui 30 cm pikk ning mitte rohkem kui 10cm sadulakaarelt kõrgemal (käes hoides). käepide võib olla kinnitatud sadula esiosa või sadulakaare külge</p>
<p>Rinnarihm või/ja kaelarihm</p>	<div data-bbox="580 1581 1257 1984" data-label="Image"> </div>

	<p>Eesmärk: Abistada ratsanikul tasakaalu hoidmist, seda võib kasutada käepidemena.</p> <p>Kirjeldus: Standardne rinnarihm või kaelarihm</p>
<p>Sügav sadul</p>	<div data-bbox="679 506 1321 927" data-label="Image"> </div> <p>Sadul ei tohi olla sügavam kui 12cm, istme alla surumisel.</p>
<p>Kummikinnitused jalustel / Magnetjalused</p>	<div data-bbox="606 1133 986 1420" data-label="Image"> </div> <div data-bbox="1005 1133 1407 1420" data-label="Image"> </div> <p>Eesmärk: Turvalisus, aitab ratsanikul hoida jalga jaluses</p> <p>Kummid/magnetid peavad suuruselt ja tugevuselt olema sellised, mis kergesti vabastavad ratsaniku jala jaluse küljest .</p> <p>Ei ole lubatud: jala kinnitamine jaluse külge velkroga kummide või magnetite asemel</p>

<p>Eest suletud jalused</p>	
	<p>Eesmärk: takistada jala libisemist läbi jaluse</p>
	<p>Eest suletud jalused on lubatud. Lubatud on kasutada ka klambreid jaluse eesosas.</p>
	<p>Ei ole lubatud: Lubatud on sulgeda jalus eest, mitte aga tagant.</p>
<p>1 stekk</p>	<p>Maximum 120 cm pikkune stekk võib olla sirge või kaardus, ilma modifikatsioonideta. Mõõdatakse sirgjooneliselt käepidemest steki otsani, mitte mööda kaardus joont.</p>
<p>Ühendatud ratsmed</p>	
	<p>Eesmärk: Ratsanikele, kes ei saa hoida / kasutada kahte ratset, anda võimalus kasutada kangvaljastust</p>
	<p>Ühendatud ratsmetel peab olema vähemalt 30 cm kangsuulise ning ratsmete ühenduskoha vahel. Ratsaniku käes peab olema ühekordne ratse.</p>
	<p>Ei ole lubatud: Ühendatud ratse ei tohi omada hobuse kaela ümardavat toimet.</p>

<p>Elastsed sisendid ratsmete</p>	
<p>Eesmärk: hajutada pinget ratsmes, et vältida katkendlikku kontakti hobuse suule.</p>	<p>Kirjeldus: Elastne sisend ratsmele, ei tohi olla kontaktis suulisega.</p>
<p>Ei ole lubatud: Sisend peab olema lisatud valmistaja poolt, mitte käsitsi.</p>	
<p>Sõlmedega ratsmed/ stopperitega ratsmed</p>	
<p>Eesmärk: Aidata ratsmete käes hoidmisel.</p>	<p>Kirjeldus: Igal ratsmel võib olla üks sõlm / stopper, suurus peab olema sama.</p>
<p>Ei ole lubatud: Rohkem kui üks sõlm / stopper või normaalsest suurem sõlm või stopper loetakse mittestandardseteks abivahenditeks.</p>	

Profiili-spetsiifilised kompenseerivad abivahendid	
<p>Profiili-spetsiifilised kompenseeriva abivahendid on abivahendid või varustus, mis lisaks standardsetele abivahenditele on lubatud kasutada spetsiifilistesse profiilidesse kuuluvatel ratsanikel ning need peavad olema ära toodud ERL parakoolisõidu klassifikatsiooni masterlistis.</p>	
Kompenseeriv abivahe	Foto/info
Tõstetud sadula esikaar või tagakaar	
	<p>Eesmärk: pakkuda ratsaniku ülakehale paremat tasakaalu</p>
	<p>Kirjeldus: sadula sügavus ei tohi olla rohkem kui 12 cm, kui sadula iste on alla surutud. Sadul peab olema valmistajatehase poolises konditsioonis, ilma hilisemate modifikatsioonideta</p>
	<p>Ei ole lubatud: sadul ei tohi pakkuda külgmist tuge, lisatiivad jne loetakse mitte-standardseteks abivahenditeks.</p>
Sadula istmepehendus	
	<p>eesmärk: Geelist/mäluvahust/lambanahast istmepehendus on lubatud, kui see on silmatorkamatu ning sadula värvi ning seda kasutatakse tootjapoolises konditsioonis ilma hiljem käsitsi juurde tehtud lisade või modifikatsioonideta.</p>
	<p>Kirjeldus: sadula istet kattev pehendus</p>
	<p>Ei ole lubatud: istmepehendus ei tohi olla kleepuvast materjalist</p>

<p>Jäik käepide</p>	<div data-bbox="799 277 1224 553" data-label="Image"> </div> <p>Eesmärk: Vältimaks tasakaalukaotust, abiks tasakaalu säilitamisel</p> <p>Käepide, mis on tehtud jäigast materjalist, max kõrgusega 10cm sadulakaarest, ja 30cm laiuses (käepideme pealtvaates). Peab asetsema vähemalt 3 cm ratsaniku ülakehast.</p> <p>Ei ole lubatud: Ei tohi kasutada vaagna ega ülakeha toetamiseks. Mõõtmetest kõrvale kaldumisel loetakse mitte-standardseks abivahendiks</p>
<p>2 stekki</p>	<p>Eesmärk: Abiks sääremärguannetele</p> <p>Kirjeldus: Maximum 120 cm pikkune stekk võib olla sirge või kaardus, ilma modifikatsioonideta. Mõõdatakse sirgjooneliselt käepidemest steki otsani, mitte mööda kaardus joont.</p> <p>Ei ole lubatud: Igasugused modifikatsioonid või liidesed teevad stekist mitte-standardse abivahendi</p>
<p>Jalaratsmed</p>	<div data-bbox="831 1397 1190 1738" data-label="Image"> </div> <p>Eesmärk: Võimaldada ratsanikule ühendust suulisega.</p> <p>Kirjeldus: Ratse, mis ühendab jalust või jaluserihma suulistega. Võib kinnitada ainult trenselsuuliste külge.</p> <p>Ei ole lubatud:</p>

	<p>Ei tohi kinnitada ratsaniku jala külge, et kukkumise korral jalg võiks kergesti vabaneda.</p>
<p>Aasadega ratsmed / Redelratsmed</p>	<div style="display: flex; justify-content: space-around;"> </div> <p>Eesmärk: Võimaldada ratsanikul muuta ratsmete pikkust, ja/või hoida ratset spetsiifilisest kohast. Aasad peavad võimaldama käel või käeosal ratsmest kergesti vabaneda. Aasadega ratsmetel võib olla maksimum 4 aasa kummalgi ratsmel, max 30 cm mõõdetuna aasa seest. Redelratsmetel võib olla kuni 3 pehmet ühenduslüli ratsmete vahel, lülid peavad paiknema ühe ratsme küljes.</p> <p>Ei ole lubatud: Ratsmed ei tohi olla kinnitatud ratsaniku külge.</p>
<p>Käepidemega ühendatud ratsmed</p>	<div style="text-align: center;"> </div> <p>Eesmärk: Ratsnikele, kes sõidavad ühe käega - võimaldada mõlema ratsme kasutamist</p> <p>Sile, ümarate äärtega jäigast materjalist käepide, mis ühendab kahte ratset. Ei tohi olla ratsmetest laiem. Käepideme maksimum pikkus on 30 cm</p>

<p>Ratsmed, mis jooksevad läbi sadulale kinnitatud rõnga</p>	<div data-bbox="767 280 1099 683" data-label="Image"> </div> <div data-bbox="580 723 1299 835" data-label="Text"> <p>Eesmärk: võimaldada lühikeste ülajäsemetega ratsanikel hoida sujuvat ratsmekontakti.</p> </div> <div data-bbox="580 880 1422 1144" data-label="Text"> <p>ratsmed jooksevad läbi sadulakaare D-rõnga või rinnarihma külge kinnitatud rõnga. Peab võimaldame sirjoonelist kontakti ratsaniku käe ning suulise vahel, ei tohi muuta ratsme nurka ega rakendada kaela ümardavat mõjujõudu. Rõngas, millest ratse läbi jookseb, peab olema 10-12 cm hobuse turjast, vertikaalselt mõõdetuna. Rõngas ei tohi olla fikseeritud asendis.</p> </div>
<p>Rihm, mis ühendab jaluserihma sadulavööga</p>	<div data-bbox="767 1167 1219 1503" data-label="Image"> </div> <div data-bbox="580 1547 951 1615" data-label="Text"> <p>Eesmärk: Alajäseme stabiliseerimine.</p> </div> <div data-bbox="580 1659 1449 1809" data-label="Text"> <p>Sellist rihma tohib kasutada vaid turvajalustega, nii et ratsaniku jalg vabaneks kukkumise korral kergesti jalusest. Rihm ei tohi olla lühem kui 5 cm jaluserihmast sadulavööni, võib kasutada velkro kinnitust.</p> </div> <div data-bbox="580 1821 1406 1928" data-label="Text"> <p>Ei ole lubatud: ei tohi kasutada kinniste jalustega, või jala kinnitamiseks nii, et jalg ei saaks liikuda.</p> </div>

<p>Rihm, mis ühendab jalust sadulavööga</p>	
	<p>Eesmärk: jala ning alajäseme stabiliseerimiseks</p>
	<p>Sellist rihma tohib kasutada vaid turvajalustega. nii et ratsanikujalg vabaneks kukkumise korral kergesti jalusest. Rihm ei tohi olla lühem kui 5 cm jaluserihmast sadulavööni, võib kasutada velkro kinnitust.</p>
	<p>Ei ole lubatud: ei tohi kasutada kinniste jalustega, või jala kinnitamiseks nii, et jalg ei saaks liikuda.</p>
<p>Ilma jalusteta sõitmine</p>	<p>Eesmärk: Aidata ratsanikul tasakaalu hoida, samuti turvakaalutlustel.</p>
	<p>Kirjeldus: Ratsanik võib sõita ilma jalusteta</p>
<p>Viipekeele kasutamine</p>	<p>Eesmärk: Kohtunikega suhtlemine</p>
	<p>Kirjeldus: Kuulmispuudega ratsanik võib kasutada lähedal asuvat viipekeele tõlki vajaduse korral kohtunikega suhtlemiseks</p>
	<p>Ei ole lubatud: ratsanikuga suhtlemine skeemi sõitmisel, välja arvatud otlikud olukorrad</p>
<p>Tähelugeja(d) (Callers)</p>	<p>Eesmärk: Tähelugejad hüüavad välja tähtede nimed nägemispuudega ratsanikele, et nad teaksid kus nad maneezis asuvad</p>
	<p>Tähelugejad võivad välja hüüda ainult tähetede nimesid. Juhtiv tähelugeja võib seista väljaku keskel ning ei tohi seal liikuda, välja arvatud vältimaks hobuse tee peale ette jäämist. Teised tähelugejad peavad seisma väljaspool koolisõiduaeda ning võivad markerite vahel liikuda, kuid nad ei tohi kohtunike vaatevälja segada. Kasutada võib ka elektroonilisi tähelugehjaid. Inimestest tähelugejaid või platsi ääres olla</p>

	<p>kuni 4 ning üks X-s. Elektroonilised lugejad võivad olla igas tähes. Elektrooniliste lugejate kasutamisest tuleb korraldajat ette teavitada, see ei tohi segada võistluse sujumist ega häirida teisi võistlejaid. Elektrooniliste lugejatega koos võib kasutada kõrvaklappe.</p>
	<p>Ei ole lubatud: Lisaks tähtede välja hõikamisele ei ole lubatud ette lugeda skeemi ega muul moel võistlejaga suhelda.</p>
<p>Skeemilugeja (Commander)</p>	<p>Eesmärk: Lugeda skeemi võistlejale, kellel on raske seda meeles pidada.</p> <p>Skeemilugeja tohib lugeda vaid skeemis ette nähtud harjutusi. keelatud on anda muid juhiseid või kommentaare. Skeemi võib lugeda kas inglise keeles või võistleja emakeeles. Igat harjutust võib lugeda üks või kaks korda, ametlikult välja trükitud hinnetelehelt. kasutada võib ka kõrvaklappe, kui lisakõrvaklapp on olemas ka korrapidajal.</p> <p>Ei ole lubatud: kanda stekki, või suhelda võistlejaga muul moel peale skeemi lugemise.</p>

KOMPENSEERIVAD ABIVAHENDID PARAKOOLISÕIDUS

1. Standardised kompenseerivad abivahendid

*Ei kajastu ERL Klassifikatsiooni Masterlistis

Tervitus ainult peanoogutusega	Sadul (igat tüüpi)	Kummikinnitused jalustel	Ühendatud ratsmed kangvaljastusel
Kergendatud traav või täisistak	Sügav sadul	Eest suletud jalused	Elastsed sisendid ratsmetel
Kindad ei ole kohustuslikud	Pehme käepide	Magnetjalused	Sõlmedega / stopperitega ratsmed
Kannused ei ole kohustuslikud	1 stekk		Turvavest, k.a. täispuhutav

2. Profiili-spetsiifilised kompenseerivad abivahendid

Profiil	Aste	Tõstetud esikaar või tagakaar	Istmepehmendus	Jäik käepide	2 steikki	Jalaratsmed	Asadega ratsmed / röövlratsmed	Käepidemega ühendatud ratsmed	Ratsmed läbi sadulale kinnitatud rõnga	Rihm, mis ähendab jaluserihma sadulavööga	Rihm, mis ühendab jalust sadulavööga	Iima jalusteta	Velkrost rihm ümber kintsu	Vipekeele kasutamine	Tähelugejad	Skeemilugeja
1-6	I/II	•	•	•	•		•			•	•	•	•			
7	I	•	•	•	•		•	•		•	•	•	•			
8	III		•	•	•		•			•	•	•	•			
9	II	•	•	•	•		•			•	•	•	•			
10a/b	II/III	•	•	•	•		•			•	•	•	•			
11a/b	II/III		•	•	•		•			•	•	•	•			
12a/b	I/II		•	•	•		•	•		•	•	•	•			
13	I	•	•	•	•		•	•		•	•	•	•			
14	III		•	•			•	•		•	•	•	•			
15	IV		•				•	•		•	•					
16	V							•	•							
17a	III		•		•					•	•	•	•			
17b	IV		•		•					•	•	•	•			
18a	III		•		•					•	•	•	•			
18b	IV		•		•					•	•	•	•			
19a	IV		•							•	•	•	•			
19b	V		•							•	•	•	•			
20	V				•											
21	IV					•	•		•							
22	V						•		•							
23	V															
24	V						•	•								
25	IV				•		•									
26a	IV				•		•			•						
26b	V				•		•									
27	III		•	•				•				•	•			
28	IV		•		•							•	•			
31a/b/32	II/III		•	•	•		•			•	•	•	31			
36/37a	IV/V														•	
38	N/A															
39	N/A															
Masterlistis		Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah	Jah

Määratud läbi klassifitseerimisprotsessi ning toetava meditsiinilise dokumentatsiooni

3. Mittestandardised kompenseerivad abivahendid

varustus ning abivahendid, mida pole kirjeldatud ülalpool tabelis.

vajadus nende abivahendite järele määratakse klassifikatsiooniprotsessil ning

*Must be listed on the FEI Classification Master List once approved.

LISA 3 – ÜLEVAADE KARISTUSTEST

Lisaks loetletud karistustele võib ERL kooskõlas FEI parakoolisõidumäärustikuga kehtestada ka muid karistusi.

Art	Olukord	Karistus
9.1	Pärast hobuste saabumist võistluspaika ei tohi mitte ühtegi hobust treenida väljaspool selleks ette nähtud ala ega aega.	Võistluselt kõrvaldamine
11.2.1	Ohutuse tagamiseks võib I, II, III ja 36. profiili (täiesti pime) sportlasi enne skeemi algust võistlusväljakul saata treener või tema esindaja. Võistluspaari võib käe kõrval talutada, aga mitte treenida. Sama inimene võib võistlussoorituse ajal seista väljaspool võistlusaeda. Sportlast võib pärast skeemi lõppu taas väljaspool aeda talutada. Võistlusaia sees võib ratsanikku talutada ainult siis, kui olukord kujuneb ohtlikuks. Igasugune väline abi, välja arvatud hädaolukorras, loetakse keelatud abiks ja selle tulemus on võistluselt kõrvaldamine.	Võistluselt kõrvaldamine
10.1.4	I, II ja III astmel võib ohutuse tagamiseks paigutada abilised (kokku kuni neli koos treeneri vms lubatud abipersonaliga) väljaspool võistlusaeda asuvatesse nurkadesse. Iga abiline peab seisma korrapidaja juhiste kohaselt, tagamaks, et nad ei takistaks kohtunike vaadet. Hädaolukorras võivad nad anda füüsilist abi. Igasugune väline abi, välja arvatud hädaolukorras, loetakse keelatud abiks.	Võistluselt kõrvaldamine
11.2.4	Võistlusväljakul ning seda ümbritseval alal sõites võib sportlane sooritada ainult oma astme skeemides lubatud liikumisi, kaasa arvatud vabakavades lubatud harjutusi	ERL kollane hoiatuskaart
13.1.4	Kumulatiivsed vead. Eksimine sõidurajal või sooritusel - iga tehtud vea eest, hoolimata sellest kas kohtunik helistas kella või mitte, tuleb võistlejat karistada.	1. viga -0.5% 2. viga -1% 3. viga võistluselt kõrvaldamine
13.2.1	Võistlusväljakule ja/või võistlusväljakut ümbritsevate alade ilmumine kaitsmeid/pindesid kandva hobusega või puudustega ratsaniku võistlusvormis.	Tehniline viga -0.5%
13.2.2	Võistlusväljakule sisenemine enne stardimärguannet	Tehniline viga -0.5%
13.2.3	Võistlusväljakule sisenemine hiljem kui 60 sek peale stardimärguannet (kella), kuid siiski 120 sek jooksul.	Tehniline viga -0.5%
13.2.4	Muusikalises vabakavas võistlusväljakule sisenemine hiljem kui 30 sek muusika algusest alates, aga siiski 60 sek jooksul.	Tehniline viga -0.5%
13.2.5	Kui muusikaline vabakava on nõutust lühem või pikem	-0.5% artistlikkuse hindest
13.2.5	Võistlemine ebakorreksete kompenseerivate abivahenditega	-10% lõplikust tulemusest
13.2.5	Võistlemine madalamas astmes	-10% lõplikust tulemusest

6.3.4	Kui sportlane näitab tahtlikult võistlussoorituse ajal keelatud allüüre või harjutusi	-8 punkti artistlikkuse hindest iga korra eest, Koreograafia hinne mitte kõrgem kui 5
11.3.4.4	Hääle kasutamine. IV ja V klassi sportlased ei tohi võistlussoorituse ajal kordagi oma häält kasutada.	+2p igalt kohtunikult iga harjutuse eest, kus häält kasutatakse
13.3.10	Väline abi ohtliku olukorra puhul. Juhul kui võistleja katkestab skeemi potentsiaalselt ohtliku olukorra tõttu, et ta saaks skeemi ohutult jätkata (näiteks kaotatud jaluse puhul), siis kohtunikud peaksid andma antud harjutuse eest nulli (0), kuid lubama ratsanikul skeemi jätkata.	Hindeks 0 harjutuse eest
13.3.1	Starti mitte ilmumine. 120 sek jooksul starti mitte ilmumine toob kaasa võistluspaari võistluselt kõrvaldamise. Erandiks on mõjuv põhjus, millest tuleb teatada "C" kohtunikule. Mõjuvaks põhjuseks võib olla näiteks raua kaotamine.	Võistluselt kõrvaldamine
13.3.2	Hobuse longe. Kui „C“ kohtunik märkab, et võistlusel osalev hobune selgelt lonkab, helistab ta kella ning informeerib ratsanikku võistlustelt kõrvaldamisest. See otsus on lõplik.	Võistluselt kõrvaldamine
13.3.3	Kukkumine. Hobuse või/ja ratsaniku kukkumine võistlussoorituse ajal.	Võistluselt kõrvaldamine
13.3.4	Võistlusväljakult lahkumine. Väljakult lahkunuks loetakse hobust, kes tahtlikult väljub nelja jalaga võistlusväljakult võistlussoorituse ajal, nii et võistleja hobuse üle kontrolli kaotab. Kui aga võistleja juhib hobuse aiast välja või võistlusväljak pole igalt poolt aiaga piiratud, ei loeta võistluspaari automaatselt võistlustelt kõrvaldatuks. Lõplik otsus selle kohta jääb C kohtunikule. Küll aga on sellisel olukorral hinnetele oluline negatiivne mõju.	Võistluselt kõrvaldamine
13.3.5	Iga vastuhakku, mis takistab skeemi jätkamist kauem kui 60 sek, karistatakse võistluselt kõrvaldamisega. Kui on tegemist vastuhakuga, mis ohustab võistlejat, hobust, kohtunikke või pealtvaatajaid, siis võib turvalisuse tagamiseks võistlustelt kõrvaldamine toimuda ka enne 60 sek möödumist.	Võistluselt kõrvaldamine
13.3.9	Lubamatu väline abi. Kõrvaliseks abiks sõitjale või hobusele loetakse igat kõrvalist sekkumist (võistleja treenimine häälega, käeviibetega, elektroonilise kommunikatsiooniseadme kasutamine jne) võistlussoorituse ajal. Kõrvalise abi puhul peatab C kohtunik võistleja ning kõrvaldab ta võistluselt.	Võistluselt kõrvaldamine
13.3.8	Lubamatu varustus. Ratsanik vastutab selle eest, et tema kasutatud varustus vastaks parakoolisõidu määrustikule.	Võistluselt kõrvaldamine
13.3.11	Värske veritsus võistlussoorituse ajal või varustuse kontrollis.	ERK KM Lisa 5 toodud karistused

13.3.6	Taseme nõudmiste mitte täitmine. Hobuse/ratsaniku kombinatsioon ei suuda täita antud taseme nõudmisi.	Võistluselt kõrvaldamine
13.3.7	Ohustatud hobuse heaolu. Olukord kus soorituse jätkamine on vastuolus hobuse heaoluga ja/või ratsanik kasutab vägivaldset sõidustiili või hobuse julma kohtlemist.	Võistluselt kõrvaldamine
15.2	Autasustamisest osavõtt on auhinnalise koha saanud võistlejale kohustuslik.	Koha ning auhinna kaotamine
15.7	Alati, kui hobused on grupeeritud – autasustamised, ülevaatused jne – peavad ratsanikud ja/või tallimehed käituma vastutustundlikult. Hoiduda tuleks väga valjust muusikast, mis võib hobuseid hirmutada. Hoolimatu käitumine paneb ohtu teised ratsanikud, hobused, ametnikud või pealtvaatajad	ERL kollane hoiatuskaart
5.4.1	Kunstsabad/sabapikendused on lubatud. Neil ei tohi olla metallist osi (v.a kinnituskonksud) ega lisatud raskusi. Kunstsaba/sabapikenduse vastavust määrustikule kontrollib korrapidaja varustuse kontrolli käigus, võistleja peab nende olemasolust korrapidajat teavitama.	ERL kollane hoiatuskaart / Võistlustelt kõrvaldamine
5.4.3	Kaunistused. Igasugune hobuse kaunistamine ebatavaliste asjadega on rangelt keelatud. Võistlustel on siiski eeldatud hobuse laka ja saba normaalne punumine. Mitte ühtegi hobuse kehaosa pole lubatud värvida. Värvainega haavasprei ja salvi kasutamine on lubatud raviotstarbel, kuid mitte eksisteerivate haavade või vigastuste varjamiseks. Selle reegli rikkumist karistatakse võistluselt kõrvaldamise ning ERL hoiatuskaardiga.	ERL kollane hoiatuskaart / Võistlustelt kõrvaldamine
5.4.4	Suhkrupasta. Rangelt on keelatud igat tüüpi valge olluse näiteks suhkrupasta ("marshmallow fluff", habemeajamiskreem jne) kasutamine hobuse suu ümber, et imiteerida suuliste mälumisel tekkivat vahtu. Seda loetakse pettuseks, mis on vastuolus hobuse heaoluga – kuna sellega võib varjata vigastusi mokaadel, ning seda karistatakse võistluselt kõrvaldamise ning ERL hoiatuskaardiga.	ERL kollane hoiatuskaart / Võistlustelt kõrvaldamine
5.4.7	Keelatud abivahendid. Martingalid, rinnaplaadid, suulisi piiravad kummiseibid, igasugused abivahendid (nagu kül-, libisevad- või tasakaalustavad rihmad ja ratsmed, silmaklapid, mis piiravad hobuse vaatevälja, jms. on võistlustelt kõrvaldamise ähvardusel rangelt keelatud nii treeningu, soojenduse kui võistlussoorituse ajal.	Võistlustelt kõrvaldamine
9.5	IV ja V astmel võistlevad hobuseid võivad pärast võistluspaika jõudmist treenida ainult neil võistlevad sportlased. Kordetamine ja abi maast on lubatud. Groom võib hobust seljas pika ratsmega jalutada ning kordetamisel abiks olla. Selle reeglile võib erakorralistel asjaoludel erandit taotleda antud võistluse peakohtunikult.	Võistlustelt kõrvaldamine

LISA 4 – TIITLIVÕISTLUSTE RASKUSASTMED PARAKOOLISÕIDUS

Võistlus	Klass	Skeem	Kvalifikatsioon	Formaat
EMV	I aste	P1-ALG / P1-BAS	1 x 60% hooaja jooksul paraskeemis	<p>Händikäp formaat kõikide võistlusastmete vahel</p> <p>Kaks osavõistlust.</p> <p>Komplekstulemused: osavõistlustel saadud protsendid teisendatakse punktideks 1:1 ning liidetakse, võitjaks on suurima punktisummaga võistleja. Võrdse summa korral annab paremuse kõrgem tagajärg teisel osavõistlusel.</p>
	II aste	P2-ALG / P2-BAS	1 x 60% hooaja jooksul paraskeemis	
	III aste	P3-ALG / P3-BAS	1 x 60% hooaja jooksul paraskeemis	
	IV aste	P4-ALG / P4-BAS	1 x 60% hooaja jooksul paraskeemis	
	V aste	P5-ALG / P5-BAS	1 x 60% hooaja jooksul paraskeemis	
SMV	I aste	P1-ALG / P1-BAS	1 x 60% hooaja jooksul paraskeemis	<p>Händikäp formaat kõikide võistlusastmete vahel</p> <p>Kaks osavõistlust.</p> <p>Komplekstulemused: osavõistlustel saadud protsendid teisendatakse punktideks 1:1 ning liidetakse, võitjaks on suurima punktisumma saanud võistleja. Võrdse summa korral annab paremuse kõrgem tagajärg teisel osavõistlusel.</p>
	II aste	P2-ALG / P2-BAS	1 x 60% hooaja jooksul paraskeemis	
	III aste	P3-ALG / P3-BAS	1 x 60% hooaja jooksul paraskeemis	
	IV aste	P4-ALG / P4-BAS	1 x 60% hooaja jooksul paraskeemis	
	V aste	P5-ALG / P5-BAS	1 x 60% hooaja jooksul paraskeemis	

Nõusolek klassifitseerimiseks parasportlasena

- Olen nõus osalema ERL Rahvusliku Klassifitseerija (edaspidi Klassifitseerija) poolt läbi viidud parasportlase klassifitseerimise protsessis nii nagu see on ette nähtud FEI Parakoolisõidu Klassifitseerimise määrustikus. Saan aru, et see protsess eeldab minu osalemist füüsilistes tegevustes, sealhulgas võidakse mind jälgida ratsutamise ja/või võistlemise ajal. Ma saan aru, et füüsilistes tegevustes osalemine kujutab endas vigastuste riski. Kinnitan, et minu tervislik seisund on piisavalt hea minu klassifitseerimiseks parasportlasena. Saan aru, et mul võib olla vajalik läbida klassifitseerimise protsess rohkem kui ühel korral.
- Saan aru, et ma pean täitma Klassifitseerija poolt esitatud nõudmisi, sealhulgas esitama vajalikke dokumente, et Klassifitseerija saaks tuvastada, kas ma vastan FEI Parakoolisõidu klassifitseerimise määrustiku nõuetele. Saan aru, et kui ma Klassifitseerija nõudmisi ei täida, siis minu klassifitseerimise protsess peatatakse ilma parakoolisõidu võistlusastme (*grade*) määramiseta ning ma ei saa võistelda parakoolisõiduvõistlustel enne kui Klassifitseerija on mulle võistlusastme määranud.
- Annan endast parima klassifitseerimise protsessi jooksul ning tean, et igasugune tahtlik oskuste, võimete või puude raskusastme väärti esitamine võib tuua mulle ERL Kollase Hoiatuskaardi.
- Saan aru, et klassifitseerimine on hindamisprotsess ning ma nõustun aktsepteerima Klassifitseerija otsust. Kui ma Klassifitseerija otsusega ei nõustu, olen ma valmis järgima FEI Parakoolisõidu määrustikus ette nähtud protesti- ja apellatsiooniprotsessi.
- Klassifitseerimisprotsessi käigus (k.a. tegevused võistluste käigus ning väljaspool võistlusi) luban ennast filmida või pildistada, kui see on võistlusastme määramiseks vajalik.
- Annan nõusoleku Eesti Ratsaspordi Liidule säilitada ja töödelda oma isikuandmeid ning klassifitseerimise tulemusi (s.h. nimi, sünnikuupäev, spordiala, võistlusaste, profiil ning astme staatus ning muu oluline meditsiiniline info). Annan nõusoleku minu nime, võistlusastme ning astme staatuse avaldamisega ERL Parakoolisõidu Klassifikatsiooni Masterlistis ning selle info jagamisega vajalike kolmandate isikutega (näiteks võistluste korralduskomiteed).
- Saan aru, et ERL võib kasutada minu klassifitseerimise infot ERL parakoolisõidu klassifitseerimise süsteemi arendamiseks.
- Saan aru, et kui ERL soovib minu klassifitseerimise infot kasutada spetsiifilistel eesmärkidel nagu hariduslikel või parasporti tutvustavatel ja edendavatel eesmärkidel, siis küsitakse selle jaoks minu käest eelnevalt nõusolekut ning ma võin sellest alati keelduda.

Täita parasportlase poolt:

Nimi		Sünnikuupäev	
Kas oled varasemalt ERL/FEI poolt klassifitseeritud?		☐ Jah	☐ Ei
Kui jah, siis kus?		Kuupäev	
Mis võistlusaste määrati?			
Allkiri: Sportlane / lapsevanem / muu vastutav isik			
Nimi		Kuupäev	

MEDITSIINILISE DIAGNOSTIKA VORM ERL PARAKOOLISÕIDU KLASSIFITSEERIMISEKS

Allpoolnimetatud isikul tuleb läbida parakoolisõidu klassifitseerimise protsess, et tal oleks võimalik võistelda Eesti Ratsaspordi Liidu parakoolisõidu võistlustel. Klassifitseerimise protsessi käigus hindab ERL Klassifitseerija (arst või füsioterapeut) tema füüsilist seisundit ning selle mõju ratsutamisele. Parasportlasena võistlemiseks peab sportlasel olema reeglitekohane meditsiiniline diagnoos, millest tulenevalt on tema liikumisvõime püsivalt ja tõendatult piiratud ning mida saab klassifitseerimise protsessi käigus objektiivselt mõõta ja hinnata.

Klassifitseerimise protsessi jaoks peab parasportlane esitama selleks vajaliku ja asjakohase arstliku dokumentatsiooni. Vajalik on konkreetse erivajadusega seotud meditsiinilise diagnoosi kinnitamine ning seda toetavate meditsiiniliste uuringute kokkuvõte. Mõnel juhul on vajalik ka uuringute koopia või täiendav diagnostiline materjal eriarstilt (näiteks neuroloogilt vms.)

Sellel vormil ära toodud informatsioon säilitatakse konfidentsiaalselt Eesti Ratsaspordi Liidu poolt vastavalt ERL isikuandmete töötlemise eeskirjadele.

Palun täita elektrooniliselt või selges kirjas.

Sportlase andmed:

Täita parasportlase klassifitseerimist taotleva sportlase poolt

Eesnimi		Perekonnanimi	
Sugu	☐ Mees ☐ Naine	Sünnikuupäev	
Adress			
Linn		Postiindeks	Rahvus
Telefon		E-post	
Luban oma infot kasutada ERL parakoolisõidu klassifitseerimise protsessi käigus.			
Allkiri:		Kuupäev:	

MEDITSIINILINE INFO

See osa PEAB olema täidetud arsti poolt.

Palun vajaduse korral lisada eraldi leht, kui kogu info ära ei mahu.

Sportlase nimi	
Diagnoos:	

Diagnostilised uuringud ja füüsilise läbivaatuse tulemused (näiteks: ASIA skaala klassifikatsioon seljaaju vigastuse korral; Röntgenpiltide kirjeldused; MRT; KT; lihaste biopsia; ENMG uuringud jne.) Lisada dokumendid.

Diagnoosist tulenevad peamised füüsilised piirangud:

☐ Vähenenud lihasjõud	☐ Ataksia	☐ Jalgade pikkuse erinevus
☐ Vähenenud passiivne liigesliikuvus	☐ Atetoos	☐ Jäsemete kaotus
☐ Lühike kasv (pikkus: _____cm)	☐ Hüpertoonus	

Tervislik seisund on: Püsiv   Stabiilne   Progresseeruv   Muutuv

Algus aasta: _____(yyyy)   Kaasasündinud

Muu erivajadusega seotud ravi (nt sekkumisi, operatsioone vmt) või ravimeid puudutav oluline informatsioon (kuupäevadega):

Kaasuvad tervislikud seisundid või diagnoosid:

☐ Nägemispuue	☐ Kuulmispuue	☐ Valu
☐ Intellektipuue	☐ Psühhiaatriline diagnoos	
☐ Liigeste hüpermobiilsus/Ebastabiilsus	☐ Muu	

Arsti nimi			
Eriala			
Aadress			
Linn		Riik	
Telefon		E-post	
Kinnitan, et eelnev info on täpne.			
Allkiri		Kuupäev	